

Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють: з досвіду проєкту

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ
ПОСІБНИК

Допомога,
відновлення,
відбудова заради
дітей та України, про
яку вони мріють:
з досвіду проєкту

Методологічний посібник

Київ - 2024

Авторки:

Савельєва Ю.М., Магдюк Л.Б.,
Миколайчук Н., Карайчева В.

Над посібником працювали:

Василевська В., Григор'єва Т., Пашко Т.,
Константинова О., Липська О., Мазурчак Ю.

Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України,
про яку вони мріють:
з досвіду проєкту. Методологічний посібник /

Цей посібник має на меті підвищення рівня спроможності організацій громадянського суспільства, представництва влади різних рівнів та всіх зацікавлених осіб щодо планування та реалізації проєктів допомоги, відновлення і відбудови України. В посібнику процеси допомоги, відновлення і відбудови України аналізуються крізь призму методологічних підходів однойменного проєкту, зокрема й підходу, що базується на дотриманні прав людини, уповноваження жінок, участі дітей. Крім того, описуються шляхи та практичні інструменти, що рекомендуються проєктом «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють» у сфері гуманітарного реагування та розвитку.

Проєкт «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють» реалізується за підтримки партнерів ERIKS Development Partner та Radio Aid (Швеція). ERIKS і Radio Aid не обов'язково поділяють висловлені погляди та тлумачення. Відповідальність за контент повністю несе автор.

Цей посібник став можливим завдяки щирій підтримці ERIKS Development Partner та RadioAid (Швеція). Зміст є відповідальністю ВГО «Жіночий консорціум України», і не обов'язково відображає точку зору ERIKS Development Partner та RadioAid (Швеція).

Зміст

СКОРОЧЕННЯ, що використовуються в посібнику	5
ПОДЯКА	7
ВСТУП	8
ПРЕАМБУЛА	11
1. ОПИС МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ПРОЄКТУ, ЇХ НОВИЗНА ТА АКТУАЛЬНІСТЬ	12
2. ЦЕНТРИ ПІДТРИМКИ СІМЕЙ З ДІТЬМИ (РЕГІОНАЛЬНІ ХАБИ)	18
3. ГУМАНІТАРНА ПІДТРИМКА СІМЕЙ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА СІМЕЙ З ДІТЬМИ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	24
3.1. Гуманітарні набори та грошова допомога	26
3.2. Багатопрофільна мобільна гуманітарна бригада	28
4. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПІДТРИМКА СІМЕЙ З ДІТЬМИ	32
4.1. Навчальна програма для жінок	36
4.2. Грантова програма для жінок	40
5. ПІДТРИМКА ТА ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЖІНОК І ДІТЕЙ ТА ЇХ УЧАСТЬ У ВІДБУДОВІ СВОЇХ ГРОМАД	48
5.1. Гаряча лінія соціально-психологічної підтримки	49
5.2. Підтримка спільних ініціатив у громадах	51
5.3. Тренінгова програма для підлітків	53
5.4. Міні-гранти для дитячих ініціатив в громадах	56

6. ПАРТНЕРСТВО У ПОСИЛЕННІ УЧАСТІ ЖІНОК І ДІТЕЙ У ПРОЦЕСАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ГРОМАД	58
6.1. Навчальні програми (тренінги для тренерів, вебінари для партнерів) та залучення волонтерів	62
6.2. Розробка та опрацювання методологічного інструментарію стосовно участі жінок та дітей	65
7. АДМІНІСТРУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРОЄКТІВ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД (ПІДХОДИ, ПОДОЛАННЯ РИЗИКІВ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ)	66
8. ПІДСУМКИ	70
8.1. Висновки	71
8.2. Рекомендації для громадських та волонтерських організацій	72
8.3. Рекомендації для партнерів з державних та місцевих органів влади	73
8.4. Виклики, з якими ми зіткнулись в ході реалізації проєкту. Вивчені та засвоєні уроки	74
Команда проєкту	76
Список використаних джерел	80

СКОРОЧЕННЯ

що використовуються в посібнику

ВГО ЖКУ	Всеукраїнська громадська організація «Жіночий консорціум України»
МГМБ	Мультидисциплінарна гуманітарна мобільна бригада
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПТСР	Посттравматичний стресовий розлад
УНП ФГС СхП	Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східне партнерство
ERIKS	ERIKS Development Partner - міжнародна партнерська фундація
RadioAid	RadioAid - шведська фундація

ПОДЯКА

Висловлюємо щиру і сердечну вдячність всім, хто допомагав нам в реалізації проекту «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють». Без сприяння, допомоги з боку цих людей ми не мали б можливості успішно втілити свій проєкт.

Передаємо слова подяки Флавії Преда, Чезару Гаврилюку, Ірині Пінзару – партнерам з ERIKS Development Partner за мудру координацію і моральну підтримку наших зусиль впродовж усього проєкту.

Висловлюємо подяку керівництву шведської фундації RadioAid за фінансову підтримку, сприяння висвітленню ситуації в Україні та результатів проєкту на найвищих рівнях керівництва, так само як й у суспільстві Швеції.

Дякуємо всій команді проєкту за сумлінну роботу протягом двох років, спрямовану на надання гуманітарної, фінансової, соціо-психологічної, правової, економічної допомоги сім'ям з дітьми задля подолання спричинених війною травм, виходу з кризових ситуацій та задля відновлення свого життя.

Дякуємо партнерам та волонтерам у територіальних громадах Запорізької, Сумської, Херсонської, Миколаївської, Київської областей та міста Києва за підтримку та співпрацю.

Глибоко цінуємо всі надані нам поради, допомогу та підтримку, що слугували ефективному виконанню проєкту!

ВСТУП

Проект «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють», напрацювання якого відображено у цій публікації, став комплексною відповіддю ВГО «Жіночий консорціум України» на екстремальну подію, а саме - глибокий вплив повномасштабного військового вторгнення агресивної сусідньої країни на життя людей в нашій країні. Проект розпочався і реалізовувався в умовах повномасштабної війни: невпинні бої та воєнні дії вимагали збільшення гуманітарної допомоги для України. Особливо це стосувалось людей, які залишилися в населених пунктах поблизу лінії фронту, а також змушені були переселитись, поповнюючи лави ВПО. Території, на яких працював проект, зазнали серйозних атак, міграційних потоків, потреби в психосоціальній підтримці, гуманітарній, а також медичній допомозі та допомозі з житлом.

Основна мета проекту полягала у розбудові середовища, в якому жінки, сім'ї, діти могли б отримати необхідну гуманітарну підтримку, стабілізувати свій соціально-психологічний стан, посилити потенціал для власного розвитку і участі у відбудові країни. Таким чином, цільовою групою проекту стали жінки, сім'ї, діти, які постраждали внаслідок війни. Проект втілювався впродовж 2022-2024 років.

Географічно проект охопив територіальні громади міста Києва, Київську, Запорізьку, Сумську, Херсонську, Миколаївську області, зокрема 82 територіальних громад.

Проект складався з комплексу дій, необхідних для досягнення загальної мети проекту. Зокрема, було передбачено:

- Проведення моніторингу та оцінки потреб населення територіальних громад цільових областей проекту
- Розбудова регіональних Центрів підтримки сімей з дітьми / Хабів та створення просторів для спілкування дітей
- Розповсюдження гуманітарних наборів та грошової разової допомоги
- Надання соціально-психологічної підтримки - індивідуально офлайн, онлайн, через гарячу лінію та різноманітні активності
- Навчання для жінок щодо організації власної справи та отримання початкового доходу
- Грантова програма для жінок на організацію отримання початкового доходу для сім'ї
- Навчання для підлітків щодо права на участь в розвитку громад
- Грантова програма для підлітків на реалізацію своїх ініціатив в громадах постійного чи тимчасового проживання
- Тематичні заходи для жінок, сімей, дітей від регіональних Хабів – тематика спрямована на підвищення психологічної стійкості, розбудову особистісного потенціалу, соціальну інтеграцію тощо
- Проведення спільних активностей за ініціативами громад.

Вся ця діяльність була успішно реалізована, що і знайшло своє відображення у даному посібнику.

Метою укладання цього посібника стало методологічне узагальнення та аналіз напрацювань проєкту. Для цього було поставлено такі завдання:

- Описати всі напрямки діяльності проєкту

- Проаналізувати вплив кожного напрямку діяльності на досягнення загальної мети проєкту
- Відобразити різноманіття досвіду, отриманого під час реалізації проєкту
- Сформулювати рекомендації для зацікавлених сторін.

Згідно поставлених завдань сформовано зміст публікації та її наповнення.

Нижче відображено контекст, в якому реалізовувався проєкт, відповідно, у кожній цільовій області.

Запорізька область

Російська окупація частини Запорізької області розпочалась 24 лютого 2022 року, коли російські війська вторглися в Україну [1]. 26 лютого місто Бердянськ перейшло під контроль російської федерації, після чого 1 березня росія здобула перемогу під Мелітополем. Російські війська також взяли в облогу і захопили місто Енергодар, де

розташована Запорізька атомна електростанція, яка перейшла під контроль росії 4 березня. Місто Запоріжжя та Запорізька область постійно знаходились під ракетними і артилерійськими обстрілами, були атаковані безпілотниками. Весь регіон знаходився під загрозою ядерного вибуху Запорізької АЕС.

Київська область

Російська окупація Київської області розпочалась в перший день російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року. Місто Київ не було окуповано, але зазнало бомбардувань. Проте було окуповано багато населених пунктів поблизу Києва, зокрема – Буча, Ірпінь, Гостомель, Ворзель, де було вбито і закатовано сотні цивільних мешканців. Станом на липень 2022 року в Київській області знайшли тіла 1346 місцевих жителів, які загинули від рук російських окупантів. Ще 300 людей

вважаються зниклими безвісти [1]. В цілому ж на території Київської області під окупацією перебувало 254 населених пункти, а саме: 24 населені пункти Броварського району, 84 – Бучанського району. Однак, найбільше окупованих територій було у Вишгородському районі – 144 населені пункти. 2 квітня 2022 року Київщину повністю звільнили від російської окупації. Водночас, цей регіон продовжував зазнавати регулярних атак ворога з використанням різних видів озброєння.

Сумська область

Російська окупація Сумської області розпочалась 24 лютого 2022 року, коли росія вторглася в Україну. Обласний центр області не був захоплений російськими військами, проте були захоплені інші міста, зокрема, м.Тростянець. 6 квітня російські війська повністю залишили область, припинивши військову окупацію. Після деокупації на території Сумської області рятувальники виявили тіла 118 мирних жителів. Але

при цьому Суми та область, як прикордонна (прифронтна) територія, і після звільнення продовжувала потерпати від атак ракетами і безпілотниками зі сходу та півночі. В результаті дій загартників зруйновано тисячі будівель, серед яких сотні будівель житлового фонду, десятки адмінбудівель, закладів освіти, охорони здоров'я, об'єктів життєзабезпечення, будівель культури та спорту, промислових підприємств.

Херсонська область [1]

Російсько-окупаційні війська поступово захоплювали контроль над Херсонською областю із самого початку повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року. 1 березня розпочався штурм Херсона, і на початку березня Збройні сили України втратили контроль над обласним центром. В подальшому російські війська окупували практично всю територію області. Захопивши Херсонщину, окупанти одразу намагалися запровадити там «руській мір»: створили місцеві окупаційні «адміністрації», вводили в обіг рублі, викрадали проукраїнських політиків, активістів, журналістів тощо. Попри це, українці на Херсонщині виходили на протести проти окупації. Наприкінці вересня росія заявила про анексію окупованих земель Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей за результата-

ми незаконного псевдореферендуму. Однак ні Україна, ні світ не визнали цю анексію. Завдяки успішному контр наступу Збройних сил України у листопаді 2022 року російські війська змушені були відступити на лівий берег Дніпра. Таким чином була деокупована правобережна частина Херсонської області разом з Херсоном [2]. В Херсонській області 6 червня 2023 року росія підірвала Каховську дамбу, в результаті чого було затоплено понад 80 сіл, постраждали близько 16 000 людей. Подальша ескалація бойових дій, масштабні інциденти у 2023 році посилюють виклики для людей, які не мали можливості задовольнити свої життєво важливі потреби. Крім того, екології в регіоні було завдано значної шкоди, яка зберігається і донині.

Проект «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють» реалізується за підтримки партнерів ERIKS Development Partner та Radio Aid (Швеція). ERIKS і Radio Aid не обов'язково поділяють висловлені погляди та тлумачення. Відповідальність за контент повністю несе автор.

ПРЕАМБУЛА

Актуальність проєкту зумовлена ситуацією в країні, що склалася внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року. Понад два роки після ескалації війни проти України гуманітарні та інші потреби жінок, сімей, дітей залишаються не повністю задоволені. Відповідно до Плану гуманітарних потреб і реагування на 2024 рік, протягом року принаймні 2,5 мільйона людей потребуватимуть підтримки щодо запобігання, пом'якшення наслідків і реагування [1].

Всеукраїнська громадська організація «Жіночий консорціум України» (далі – ЖКУ), як і велика кількість інших громадських організацій, завдяки підтримці міжнародної спільноти весь цей час надає життєво важливу допомогу людям, які постраждали від війни, продовжує працювати над задоволенням потреб та інтересів жінок, сімей, дітей та інших груп, що перебувають у вразливій ситуації. Відповідно, Жіночий консорціум України розробив проєкт «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють», який реалізував у співпраці та за підтримки ERIKS Development Partner (Швеція) упродовж 2022-2024 років. Маючи подвійний мандат у своїй діяльності – захист прав жінок і захист прав дітей, – ЖКУ, не зраджуючи традиціям, продовжив цю діяльність у межах нового проєкту. Унікальністю проєкту стало належне визнання потреби не лише у гуманітарній допомозі жінкам і дітям, але й у зусиллях із залучення і участі жінок, сімей, дітей у питаннях відновлення України.

Авторки проєкту від початку його реалізації у ролі основних виконавиць/-ців бачили організації, що входили до мережі Жіночого консорціуму України, оскільки це дозволяло охопити діяльність проєкту жінок, сім'ї і дітей на місцевому рівні у різних куточках України. Попередні багаторічні напрацювання цими організаціями підходів, що базуються на правах людини і гендерній рівності, дотичні і до гуманітарного реагування, і до сталого розвитку, і до відбудови країни, залишаються пріоритетом у роботі мережі ЖКУ. Водночас, проєкт дозволяє розширити коло організацій і осіб, що долучилися до втілення його ідей. Таким чином, до команди проєкту увійшли громадські організації – «Ольвія», «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини», благодійні фонди – «Єдність заради майбутнього», «Ветерани Чорнобиля», «Люди Дії», а також – провідні фахівці та громадські активістки і активісти.

Ця публікація розрахована, у першу чергу, на громадський актив, тобто, тих, хто працюють у сфері гуманітарного реагування та хотіли би посилити свою діяльність новими підходами, спрямованими на розвиток і відновлення. Крім того, розуміючи важливість синергії зусиль, ми реалізовували свій проєкт у партнерстві з місцевим самоврядуванням, відповідно, отримали кращі результати, тому також підготували рекомендації для цих стейкхолдерів. До того ж, міжнародні донори і партнери зможуть знайти у посібнику важливі для підтримки України ідеї, зробити висновки щодо відповідності проваджуваної громадськістю нашої країни діяльності світовим тенденціям гуманітарного реагування та розвитку.

01 Опис методологічних підходів проєкту, їх новизна та актуальність

Для реалізації проєкту «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють» нами було визначено керівні принципи, а також комплекс взаємопов'язаних методів, що сформували методологію проєкту. Особливістю методологічного підходу нашого проєкту стала діяльність, в якій поєднувалась підтримка цільової групи (жінок і дітей) і посилення їх спроможності вирішувати питання, які стосуються їх інтересів і життя.

КЕРІВНИМИ ПРИНЦИПАМИ ПРОЄКТУ СТАЛИ:

- Ніхто не має бути залишеною/-ним осторонь: підтримка жінок, дітей, сімей, які перебувають у вразливій ситуації, є пріоритетом
- Не нашкодь
- Відданість гуманним і гуманітарним цінностям
- Підзвітність
- Повага до різноманіття: глибоке розуміння і прийняття того, що люди різні, але їх права і можливості мають бути рівними
- Дружні стосунки з дитиною

Методологічною основою проєкту було визначено запропонований ООН підхід, що базується на правах людини і гендерній рівності, з окремим акцентом на уповноваженні жінок і правах дитини. Це, в свою чергу, означало для нас потребу дотримання таких засадничих для прав людини положень:

- Недискримінація і рівність
- Уповноваження жінок
- Право дитини на участь [2]

Недискримінацію і рівність ми розуміли як практику ставлення до людини, уникаючи її соціального виключення та обмеження у правах і можливостях на підставі того, що вона відрізняється від інших людей.

При цьому під уповноваженням жінок ми мали на увазі створення умов, які надавали жінкам більшого контролю над власним життям, ситуацією, в якій вони перебувають. Задля цього ми пропонували їм навчання, підтримку грантами та менторінг.

Право дитини на участь в нашому проєкті було визначено як шлях до реалізації дитиною інших прав, згідно Конвенції ООН про права дитини.

Новизна результатів проєкту віддзеркалена у висновках, зроблених нами у ході застосування описаного нижче методологічного підходу. А саме - нами актуалізована можливість впровадження дій на **уповноваження жінок** та реалізацію **права участі дитини** у прийнятті рішень і впливі на рішення, що стосуються їхнього життя. Це дозволило критично переглянути уявлення про жінок і дітей виключно як

об'єктів впливу, підпорядкованих соціальним та іншим обставинам, навіть в екстремальних умовах війни та підвищеної вразливості.

Крім того, в результаті нашого проєкту отримав подальший розвиток зміст роботи з сім'ями і жінками з дітьми, що перебувають у вразливій ситуації, з акцентом на їх соціальній, психологічній, економічній інтеграції. Це дозволяє уникнути стигматизації цієї цільової групи внаслідок її відмінностей. Ми розглядали як упередження застосування терміну «сім'я, що знаходиться у кризі». Окремо ми наголошували на актуальності застосування багатoproфільного підходу до розуміння та роботи з сім'єю, жінками, дітьми.

Актуальність проєкту була зумовлена локалізованою в Україні глобальною проблемою небезпеки, а саме – війною російської федерації проти України. Крім того, важливість пошуку нових підходів до надання допомоги, відновлення, відбудови пов'язана із зростаючою потребою залучення всіх можливих шляхів до розв'язання проблем, спровокованих цією війною, особливе місце в яких займають жінки, діти, сім'ї.

Недискримінацію і рівність ми розуміли як практику ставлення до людини, уникаючи її соціального виключення та обмеження у правах і можливостях на підставі того, що вона відрізняється від інших людей.

Не дивлячись на те, що допомога, відновлення і відбудова в Україні стали предметом уваги доволі широкого кола організацій, осіб і країн світу, ці питання залишаються остаточно невирішеними. Громадські організації при цьому, традиційно оперативно і максимально адресно реагуючи і пропонуючи свій ресурс, виступають важливим джерелом підтримки найбільш вразливих груп, не зволікаючи через дебати навколо сутності подій, причин їх виникнення, розвитку і подальшого впливу.

Достатньо довго в історії жінки і діти розглядалися як об'єкти для допомоги в контексті інших подій та процесів. І це здавалося абсолютно закономірним. Але з перспективи саме дня сьогоднішнього людина з її правами стає новою «традицією» реагування на будь-які кризи і виклики, включаючи війну. Отже, жінки і діти поволі набувають суб'єктності, стають більш впливовими, хоча і надалі потребують підтримки і сприяння у цьому.

Виходячи з вищевикладеного, нами було визначено такі основні методи роботи, які дозволяли реалізувати цю філософію:

- Проведення оцінювання потреб населення територіальних громад цільових областей проекту
- Розбудова регіональних Центрів підтримки сімей з дітьми / Хабів
- Дистрибуція гуманітарних наборів та грошової разової допомоги
- Надання соціально-психологічної підтримки - індивідуально, онлайн, через гарячу лінію
- Навчання для жінок щодо організації власної справи та отримання доходу
- Грантова програма для жінок на відкриття власної справи
- Навчання для підлітків щодо права на участь
- Грантова програма для підлітків з реалізації громадських ініціатив
- Тематичні заходи для жінок, сімей, дітей від регіональних Хабів (тематика спрямована на підвищення психологічної стійкості, розбудову особистісного потенціалу, соціальну інтеграцію тощо).

Таким чином, комплексність (багатопрофільність) у проекті дозволяла сподіватись на отримання результатів, яких неможливо досягти завдяки окремо взятим методам, адже сильною стороною комплексного підходу є можливість примножувати ефект одного методу за рахунок доповнення від іншого. Зі свого боку ми мали можливість пересвідчитись у цій істині на прикладі того, як відбору жінок на навчання сприяло формування бази даних потенційних учасниць на етапі дистрибуції гуманітарних наборів, надання соціально-психологічної допомоги, тематичних заходів для жінок.

02 Центри підтримки сімей з дітьми (регіональні Хаби)

Створення Центрів підтримки сімей з дітьми (Хабів) в межах нашого проєкту стало початковим етапом діяльності на рівні цільових областей. Навколо цього формувались команди виконавців, детально вивчався місцевий контекст, збиралась актуальна інформація щодо кількості і особливостей населення, що перебуває у вразливій ситуації, на рівні територіальних громад в цих областях.

Хаби розглядалися в якості майданчиків для реалізації публічних та інших заходів як для груп населення, що перебувають у вразливій ситуації (послуг соціальної та психологічної підтримки, тренінгів, зустрічей у форматі «рівна-рівній»), так і для команди проєкту.

В межах проєкту було відкрито та забезпечено роботу Хабів у

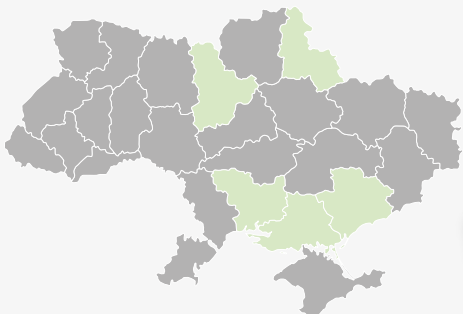
5 локаціях цільових областей – м. Київ, Київська область, м. Суми, Херсонська – Миколаївська область, м. Запоріжжя.

Співробітництво між проєктом і Хабами здійснювалося на підставі Меморандумів та договорів з координаторами Хабів.

Відкрито та забезпечено роботу Хабів у **5** локаціях цільових областей – м. Київ, Київська область, м. Суми, м. Херсон – м. Миколаїв, м. Запоріжжя

Київський міський Хаб розпочав свою роботу першим у вересні 2022 року на базі офісу Жіночого консорціуму України. Його основним призначенням стала координація роботи регіональних Хабів в цільових областях проекту.

Специфіка діяльності Херсонсько-Миколаївського Хабу була обумовлена ситуацією, що склалася внаслідок бойових дій. Оскільки Херсонщина була окупована агресором, було запропоновано створити основну локацію на більш безпечній території Миколаївської області, куди переселилося чимало херсонців. І хоча з часом Херсонщина була частково деокупована, її територія залишалася небезпечною через щоденні ракетні та артилерійські обстріли, тому Хаб було збережено на території Миколаївської області. Діяльність у Херсонсько-Миколаївському Хабі стартувала у жовтні 2022 року на базі громадської організації «Ольвія», що входить до мережі ЖКУ.

Сумський Хаб було створено на базі громадської організації «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини» – теж мережа ЖКУ. Сумська область як прикордонна прифронтна територія також зазнавала частих атак, а деякі територіальні громади знаходилися у

зоні ведення бойових дій. Хаб розпочав свою роботу у жовтні 2022 року.

Діяльність Київського регіонального Хабу була зумовлена потребою реагування на завдані у громадах і містах області серйозних збитках внаслідок окупації Київської області. Територіально Хаб знаходився у Вишгородській громаді (с. Димер), де ЖКУ відремонтував та обладнав спеціальні приміщення. Хаб запрацював з листопада 2022 року на підставі Меморандуму, укладеного з Димерською селищною радою.

Запорізький Хаб знаходився і функціонував на контрольованій українським урядом території Запорізької області, яка також залишалася частково окупованою та зазнавала майже щоденних бомбардувань. Хаб відкрито у грудні 2022 року на базі двох організацій з мережі ЖКУ – БФ «Єдність заради майбутнього», БФ «Ветерани Чорнобиля», КЗ «Центр культури та дозвілля» Михайло-Лукашівської сільради.

Одним із перших завдань Хабів став збір даних про потреби в гуманітарній та соціальній допомозі цільової групи проекту – тих, хто проживали у Київській, Сумській, Херсонській та Запорізькій областях, та потрапляли до груп, що перебували у вразливій ситуації. Це були жінки, діти, сім'ї, включаючи людей з інвалідністю, переміщених або нездатних евакуюватися. Для цього було організовано комунікацію з керівництвом області і територіальних громад цільових областей проекту, а також з місцевими активістками/-ами. Починаючи вже з другого місяця діяльності Хабів, моніторинг потреб відбувався постійно і паралельно з діяльністю мобільних гуманітарних бригад, опис діяльності яких представлено нижче.

Діяльність у Херсонсько-Миколаївському Хабі стартувала у жовтні 2022 року на базі громадської організації «Ольвія», що входить до мережі ЖКУ.

Сумський Хаб було створено на базі громадської організації «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини» – теж мережа ЖКУ. Хаб розпочав свою роботу у жовтні 2022 року.

Впродовж проекту діяльність Хабів гнучко підлаштовувалась під обставини, зазнаючи певних трансформацій. Так, з часом діяльність Запорізького Хабу було переведено у віртуальний формат, у Києві та Київській області Хаб зосередився в офісі ЖКУ, оскільки приміщення, яке спочатку використовувалося в Київській області (м. Димер), виявилось непридатним для реалізації цілей проекту – замалі приміщення, досить холодні восени і взимку, віддалені від інших локацій громади. Натомість заходи в Київській області почали проводити у різних місцях і громадах на території музичних шкіл, загальноосвітніх закладів, дитячих та молодіжних центрів, публічних просторів тощо.

Запорізький Хаб відкрито у грудні 2022 року на базі двох організацій з мережі ЖКУ – БФ «Єдність заради майбутнього», БФ «Ветерани Чорнобиля», КЗ «Центр культури та дозвілля» Михайло-Лукашівської сільради.

Для відстеження ефекту роботи регіональних Хабів було запроваджено систему щомісячної звітності. Це, по-перше, допомогло контролювати розвиток проекту та вчасно помічати прогалини і вживати коригувальні заходи; а по-друге, це сприяло формуванню кращої робочої мотивації команди Хабу.

Заплановані Хабами тематичні заходи для цільової групи проекту було спрямовано на покращення становища жінок, сімей, дітей – через психосоціальну реабілітацію, емоційну стабілізацію, інтеграцію у громаду. Системність у роботі Хабів дозволила раз від разу нарощувати якість та ефективність заходів, адже кожного місяця реалізовувалась ціла їх низка. Тематичний підхід враховував інтереси жінок, дітей, сімей та контекст, щоб допомогти людям мобілізувати власні ресурси та нормалізувати свій психологічний стан. З цією метою проводились свята для дітей, колективні ігри, арт-терапія, казкотерапія, виставки, відвідування мистецьких центрів, театрів / кінотеатрів. При цьому наскрізним було формування навичок резильєнтності. Тематичні заходи Хабів більше описані у відповідному розділі посібника.

Потреби Хабів у підтримці і розвитку також були на порядку денному проекту. Так, від початку кожен Хаб отримав оргтехніку (ноутбук, телефон, навушники). Коли ж Україна стикнулася з аварійними та плановими відключеннями світла, були придбані необхідні для підтримки роботи пристрої. Постійним було забезпечення витратними офісними матеріалами. Окрему увагу було приділено облаштуванню дитячого простору на базі Хабів.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, зауважимо, що Хаб

виступав основним осередком активності проекту у цільових областях. Це і локація, і команда, яка була барометром на місцях, визначаючи місцевий контекст та гнучко адаптуючи до нього діяльність проекту. Окрім того, Хаб розбудовував інформаційне середовище, сприятливе для досягнення цілей проекту.

03 Гуманітарна підтримка сімей внутрішньо переміщених осіб та постраждалих від війни сімей з дітьми

Гуманітарна підтримка розглядається як діяльність, спрямована на мінімізацію страждань людини, спричинених системним порушенням прав людини внаслідок катастроф, війн, втрати людиною і державою контролю над звичним порядком життя. Це те, що забезпечує існування людини.

Україна зіткнулася з такою потребою для своїх громадян і громадянок в результаті війни, розв'язаної російською федерацією. Відсутність безпеки, потреба залишати свої домівки, роботу, повернення до зруйнованих домівок, втрата / обмеження доходу потребують гуманітарної підтримки в натуральній та грошовій формі, в будівельному сенсі рятуючи життя.

Згідно даних Всесвітньої продовольчої програми,

1 з 5 українських сімей відчуває нестачу продовольства,

2,4 мільйона людей щомісячно впродовж зими 2023-2024 рр.

отримували продовольчу і грошову допомогу,

180 мільйонів доларів США потрібні для забезпечення діяльності Всесвітньої продовольчої програми до квітня 2024 року [3].

Наш проєкт надавав гуманітарну підтримку в цільових областях проєкту, де проживають як внутрішньо переміщені особи, так і особи, що постраждали внаслідок війни, – в деокупованих громадах, на територіях, де порушені стабільні комерційні лінії поставок, а доступ до продовольства і інших життєво важливих товарів ненадійний.

Розрахунку обсягів гуманітарної допомоги в межах проєкту передувало проведення оцінки потреб населення територіальних громад цільових областей проєкту.

3.1. Гуманітарні набори та грошова допомога

Наш проєкт з метою забезпечення продовольчої безпеки, гігієнічного захисту, задоволення потреб у товарах першої необхідності сім'ям внутрішньо переміщених осіб та постраждалих від війни сімей з дітьми пропонував гуманітарні набори 3-х типів:

- продовольчі набори та готові до вживання продукти харчування,
- набори санітарно-гігієнічних товарів,
- набори теплих зимових речей.

Перелік продовольчих наборів, санітарно-гігієнічних товарів, вінтеризаційних наборів було укладено на основі оцінки потреб та з урахуванням напрацювань і досвіду інших проєктів. Зокрема, до наборів увійшли:

- **продукти харчування:** кілька видів круп (рис, вівсянка, гречка та ін.), макарони, борошно, олія, м'ясо-курячі консерви чи еко-пакети, соняшникова олія, овочеві консерви, вафлі та печиво (загальна вага близько 10 кг);
- **санітарно-гігієнічні товари:** пральний порошок, зубні паста та щітки, шампунь, мило (брускове та рідке), гігієнічні прокладки, набір бритв, рушників, вологі та сухі серветки (загальна вага близько 8 кг);
- **вінтеризаційні набори:** 2 ковдри, 2 подушки, 2 комплекти постільної білизни на сім'ю з дітьми.

Закупівлі проводились на тендерній основі із застосуванням принципу кращого співвідношення ціни і якості. Всі ці продукти і товари були закуплені на території України, підтримуючи, у тому числі, місцевий бізнес.

У своїй діяльності з надання гуманітарної підтримки ми виходили з концепції, згідно якої гуманітарна діяльність впродовж останніх років еволюціонує, переходячи від простої роздачі готових наборів тим, хто їх потребує, до більш ефективної комплексної та довготривалої підтримки. Поступово продовольча допомога стає частиною більш глобальних дій, які сприяють соціальному благополуччю людини в цілому. Таким чином, отримувачі допомоги стають суб'єктами, які мають право вибору того, які товари отримувати та в який спосіб їх отримувати.

Тому, окрім продовольчих і гігієнічних наборів, ми запровадили надання грошової допомоги нашій цільовій групі, а саме – кошти, які зараховувалися на рахунок людини для безпосереднього витрачання. Надання людям можливості прогнати і забезпечити себе через перерахування коштів, спільно з іншими видами допомоги, – це більш прогресивний метод гуманітарної підтримки, оскільки кошти надають переваги гнучкості, ефективності та ширшого вибору, який роблять одержувачі.

У наданні грошової допомоги нами було застосовано підхід кейс-менеджменту, тобто надання цієї послуги клієнтам/-там відповідно до їх індивідуальних потреб. Всього в межах проекту було зібрано 1300 кейсів від постраждалої внаслідок війни цільової групи. Формат грошової допомоги було дещо скориговано від запланованого спочатку через те, що підзаконними актами в Україні передбачалось оподаткування суми, що перевищує 3760 грн. А оскільки закладена нами в проєкті сума була більшою, ми залишили допомогу у розмірі 3760 грн. та доповнювали її гуманітарними наборами.

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проєкту на досягнення загальної мети, варто зазначити, що гуманітарна підтримка є фундаментом, який задовольняє базові потреби цільової групи. Без цього неможливо працювати з потребами вищого рівня, пов'язаними із розвитком. Крім того, гуманітарна підтримка формує додаткову довіру до заходів проєкту.

3.2. Багатопрофільна мобільна гуманітарна бригада

Для підвищення ефективності надання гуманітарної підтримки у нашому проекті було застосовано мобільне рішення, яке полягало в організації роботи в громадах (на виїзді) кількох фахівчинь/-ів різних профілів. Така група фахівчинь/-ців – мобільна гуманітарна бригада (МГБ) – спільно виконувала комплекс завдань з гуманітарної підтримки. Основна ідея діяльності МГБ полягала у підвищенні ефективності охоплення тих, хто потребує гуманітарної та консультативної підтримки, на основі регулярного моніторингу та оновлення оцінки потреб, а також для отримання зворотного зв'язку.

Методологічний підхід до діяльності МГБ ґрунтувався на міжнародній практиці, що реалізується на локальному рівні у надзвичайних ситуаціях. Зазвичай це оперативна група, що складається з психолога, соціального працівника та водія з автомобілем, а фахівці виїжджають у найвіддаленіші райони за розкладом або екстрено, щоб допомогти людям з обмеженими можливостями пересування. У нашому проекті цей підхід був модифікованим відповідно до специфіки форм підтримки та діяльності. Зокрема діяльність МГБ у нашому проекті складалась з таких основних компонентів:

а) моніторинг - оновлення даних, оцінка потреб та отримання зворотного зв'язку від цільової групи проекту у громадах під час візитів;

б) міні-групові психологічні та соціально-правові консультації у громадах (соціальні служби, кризовий менеджмент, оформлення документації). Консультаційні послуги надавались у різних форматах - дискусії, спеціалізовані вправи (арт-терапія, рольові ігри для дітей та батьків), перенаправлення до відповідних офіційних служб.

Для діяльності МГБ була можливість залучити позаштатних консультанток/ів, спеціалістку/-та з виїзного моніторингу та оцінки потреб. Крім того, цільову групу забезпечували перекусом, безалкогольними напоями та необхідними матеріалами для заходів / консультацій МГБ.

Команда МГБ поєднувала відвідування населених пунктів з доставкою гуманітарної допомоги. Дистрибуція гуманітарних наборів дозволяла зібрати та організувати цільову групу проекту для надання їм інформації про можливість проекту, проведення консультацій, роз'яснень, просвітницької діяльності та для моніторингу потреб.

Консультації соціально-психологічного характеру надавалися як напряду - у відповідь на запитання від цільової групи, так і з переадресацією на гарячу лінію психологічної підтримки Жіночого консорціуму України.

Інформування відбувалося щодо послуг, які можуть отримати внутрішньо переміщені особи, а також про надавачів таких послуг. Роз'яснення стосувалося питань прав та можливостей отримання допомоги як від ЖКУ, так і від інших відомих нам організацій.

Інформаційно-просвітницька діяльність включала в себе проведення сесій соціально-психологічного характеру для сімей / жінок з дітьми з елементами арт-терапії, майстер-класи з посттравматичної адаптації, реабілітації та зміцнення потенціалу для майбутнього життя.

Завдяки проведенню моніторингу та оцінки потреб в межах діяльності МГБ ми мали можливість скласти кварталні прогнози, що базувалися на реальних потребах людей у територіальних громадах. Для збору цих кварталних прогнозів / моніторингових звітів та оцінки потреб було розроблено уніфікований шаблон. З одного боку, було складно дотримуватися прогнозів, оскільки мав місце доволі інтенсивний рівень мобільності / міграції цільової групи, однак вдавалося дотримуватися прогнозованих розрахунків та задовольняти потреби. У тому числі завдяки тому, що були розроблені списки продовольчих та непродовольчих товарів, а також - враховувався попередній досвід, який перевірявся відповідно до потреб цільової групи в регіонах.

Для цього було кілька сприятливих факторів:

- налагоджена співпраця з місцевою владою, яка допомогла визначати потреби місцевих жительок/-лів у гуманітарній допомозі, готівці та послугах;
- спеціальні запити (листи чи телефонні дзвінки) від місцевої влади, громадського активу та окремих осіб безпосередньо до координаторок/-ів проекту;
- оцінка потреб у грошовій підтримці проводилась на основі кейс-менеджменту; цей підхід, хоча і був для нас новим, довів свою доцільність і ефективність.

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, варто відзначити його

зв'язуючий ефект між гуманітарним та розвитковим компонентами проекту, оскільки задовольняв не лише базові потреби цільової групи, а й потреби у приналежності до групи, самореалізації тощо. А виїзний характер цього напрямку дозволив реалізувати принцип недискримінації та рівності, оскільки таким чином проект забезпечував доступ до своїх послуг цільовій групі проекту громад з віддалених територій. Сільська місцевість або міста поза обласним центром мають набагато менше консультаційних та розвиткового характеру пропозицій для сімей, жінок, дітей, тому кожна нагода проведення заходів для них була внеском у розширення їхніх можливостей.

04 Соціально-економічна підтримка сімей з дітьми

Підтримка сімей з дітьми в межах нашого проекту відбувалась шляхом посилення їх соціального та економічного статусу – засобами навчання, спеціально організованої взаємодії з іншими групами населення через змістовне дозвілля, та, окрім вже зазначеної вище підтримки гуманітарними наборами і грошовими виплатами, через надання грантів.

Ми виходили з тієї логіки, що у сім'ях з дітьми витрати і споживання вищі, ніж у бездітних, а конкурентоспроможність жінки на ринку праці залежить, зокрема, й від кількості у неї дітей і їх віку. Жінки частіше страждають від нерівномірного розподілу сімейних обов'язків. Сім'я з дітьми з більшою вірогідністю в Україні потрапляє за межу бідності, а у виключно вразливому становищі перебувають неповні сім'ї.

Найбільш вразливими є сім'ї з неповнолітніми дітьми – ризик бідності для них у півтора рази перевищує ризик бідності бездітних домогосподарств.

Народження першої дитини

**збільшує ризик бідності на 25%,
народження другої – ще на 60%,
а третьої – ще в 1,6 рази.**

**Ризик бідності багатодітних родин
перевищує такий для бездітних
домогосподарств у 3,1 рази.**

Визначальними демографічними факторами ризику бідності в Україні є наявність у складі домогосподарства:

- двох та більше дітей будь-якого віку;
- хоча б однієї дитини у віці до 3-х років;
- хоча б однієї особи старше 75 років;
- одночасно хоча б однієї дитини та хоча б однієї особи пенсійного віку.

Жінки є більш уразливими до бідності за чоловіків, причому це простежується за всіма критеріями. Розрив у бідності є істотним між міським і сільським населенням. У найскладнішій ситуації перебувають багатодітні сім'ї (з трьома та більше дітьми), які мешкають у сільській місцевості, – для них ризик бідності перевищує середній по країні у 2,6 рази [4].

У 2023 році за межею бідності опинилися 67% українців/-ок. Україна майже повернулася на рівень бідності 2001 року, втративши 20 років через розв'язану росією війну [5].

Ця особливість становища жінок, дітей, сімей виступала орієнтиром у роботі ЖКУ і до повномасштабної війни рф проти України, а під час її ескалації стала ще більш актуальною потреба підтримати ці цільові групи. Крім того, як продемонстрував проект, завдяки соціально-економічній підтримці жінок і дітей, ЖКУ сприяв налагодженню їх міцних соціальних контактів, обміну досвідом, і у подальшому наданню взаємопідтримки і допомоги.

Коли у жінки були забезпечені первинні потреби, відбувалась адаптація, формувались мережі контактів, стабілізувався психологічний стан, вона виявлялась готовою до пошуку себе на ринку праці. А якщо жінці не вдавалось знайти роботу за фахом, виникала потреба у зміні професії. На цьому етапі жінка також потребувала зовнішньої підтримки. Тому робота організацій, які готові навчати жінок отримувати гранти, як на власну справу, так і на навчання, є вкрай необхідною у проектах гуманітарного спрямування..

4.1. Навчальна програма для жінок

Результати аналізу соціальної стратифікації населення економічно розвинених країн свідчать, що саме високий рівень освіти та кваліфікації є нині основним чинником конкурентоспроможності на ринку праці та високих заробітків, входження до середнього класу та еліти суспільства. Отже, підвищення рівня освіти населення є одним із головних завдань формування середнього класу, подолання бідності, розбудови громадянського суспільства і забезпечення соціальної стабільності в Україні [6].

Виходячи з цих міркувань, проектом було передбачено проведення навчальної програми для жінок – інтенсивного тренінгу з метою посилення спроможності жінок забезпечувати себе та інтегруватись у приймаючу громаду. Моніторинг зацікавленості жінок у таких тренінгах регіональними Хабами було розпочато у жовтні 2022 року, паралельно формувалася база даних майбутніх учасниць програми, підбір тренерської команди.

Основна ідея навчання жінок полягала у тому, щоб підвищити їх соціально-економічну реінтеграцію, навчити навичкам, необхідним для відкриття власної справи з метою отримання доходу.

Критеріями для участі у програмі було визначено:

- **вік** 18 – 55 років;
- **наявність ідей**, що потребують фінансової підтримки задля розширення своїх можливостей в Україні;
- **наявність ідей**, що передбачають попереднє навчання в Україні.

При цьому перевага надавалась жінкам з дітьми.

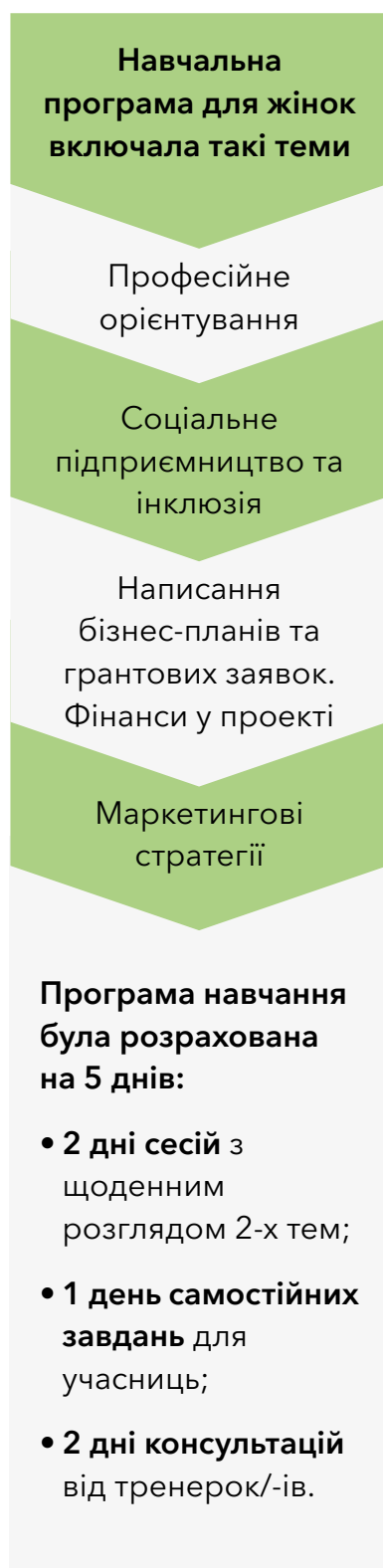
За статистикою, більшість жінок, переїжджаючи на нове місце у зв'язку з воєнними діями, залишаються без роботи. Це зумовлено і великою конкуренцією на ринку праці через те, що до місць, де безпечніше, переїжджає велика кількість людей, і втратою звичних інструментів заробітку. Тому, щоб розпочати працювати, жінкам потрібно або пройти навчання і здобути нову професію, або підвищити кваліфікацію, щоб бути конкурентоспроможними, або знайти фінансування для започаткування власної справи.

Цільовою групою навчальної, а у подальшому і грантової програми проекту, стали жінки, які втратили можливість для забезпечення себе і своїх сімей доходом через війну. Подати заявку на участь у програмі могли жінки із Херсонської, Запорізької, Сумської, Київської області та м. Києва.

Поширення інформації щодо можливостей участі у навчальній програмі для жінок відбувалось під час заходів проекту, через контакти із сформованої бази даних отримувачок інших видів підтримки у проекті, інформаційні ресурси ЖКУ, в інформаційній групі про-

екту та на особистих ресурсах тренерок/-ів проекту. Податись на навчання можна було, попередньо заповнивши реєстраційну форму на участь. Впродовж лише одного тижня на навчання зареєструвались 863 жінки. Географія проживання апліканток охоплювала всю Україну. Це були жінки різних вікових категорій, різного соціального статусу, та які мають від однієї дитини віком до 18 років.

Коли кількість зареєстрованих на навчання жінок перевищила 1000, було прийнято рішення провести не лише офлайн тренінги, а і онлайн-навчання. Зрештою було проведено один триденний офлайн тренінг у Києві та Київській області, і два чотириденні онлайн-тренінги для жінок з усіх цільових областей проекту. Онлайн-формат проведення тренінгів було обрано і з міркувань задоволення потреби у навчанні всіх бажаючих жінок, і з міркувань безпеки, що було особливо актуально в умовах частих повітряних тривог у містах Суми, Херсон-Миколаїв та Запоріжжя. Онлайн-тренінги при цьому виявились не менш успішними та результативними.

Для проведення онлайн-тренінгів було обрано комунікаційний майданчик TEAMS. Весь навчальний процес був записаний і збережений для подальшого можливого повторного використання.

У програму були включені: вхідне та вихідне опитування, зворотний зв'язок від учасниць, відповіді на запитання. Кожна учасниця отримала повний пакет роздаткових матеріалів, презентації та відеозаписи всіх ефірів. Крім того, для учасниць було проведено групові та індивідуальні консультації – за їх бажанням та потребою. А до моменту подання грантових заявок учасниці мали можливість ставити запитання тренеркам/-ам проєкту у особистих повідомленнях.

Цікавою стала статистика щодо досвіду учасниць у грантовій діяльності.

Так, 90% жінок ніколи не мали справу із написанням грантових заявок, 10% – пробували писати і подавати грантові заявки, але не отримували підтримки донорів

На платформі Телеграм було створено інформаційну групу для комунікації між тренерками/-рами та учасницями навчання.

У подальшому для випускниць навчальної програми, заявки яких були підтримані, передбачався індивідуальний і груповий менторінг при реалізації їхніх проєктів, що дозволяло б оперативно реагувати на запити бенефеціарок, отримувати зворотній зв'язок та відстежувати ефективність проєктів в цілому.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проєкту на досягнення загальної мети, необхідно зазначити, що саме навчання допомагало жінкам в їх особистісному зростанні, готувало до наступного етапу на шляху економічної спроможності та самодостатності, залучення до ринку праці. При цьому навчання саме грантовій діяльності з подальшою перспективою підтримати жінок через надання грантів є рекомендованим для формування у них більшої впевненості в собі, віри в свої можливості.

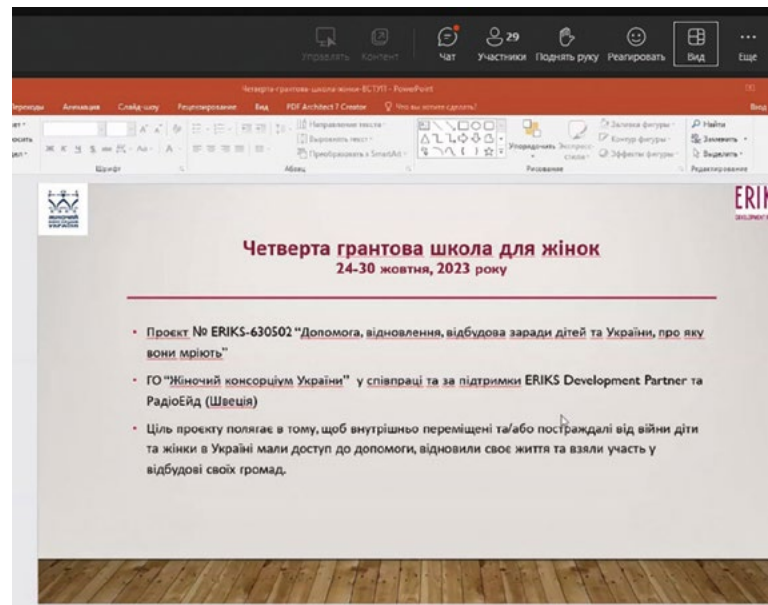
Доброго дня!
Щиро вдячна за навчання і за втілення мрій! Бажаю всім причетним здоров'я, щастя, натхнення на нові проекти і завжди жити під мирним небом!!! Всім бажаю миру і розвитку бізнесу! ❤️❤️ UA

(Юлія Мартинчук)

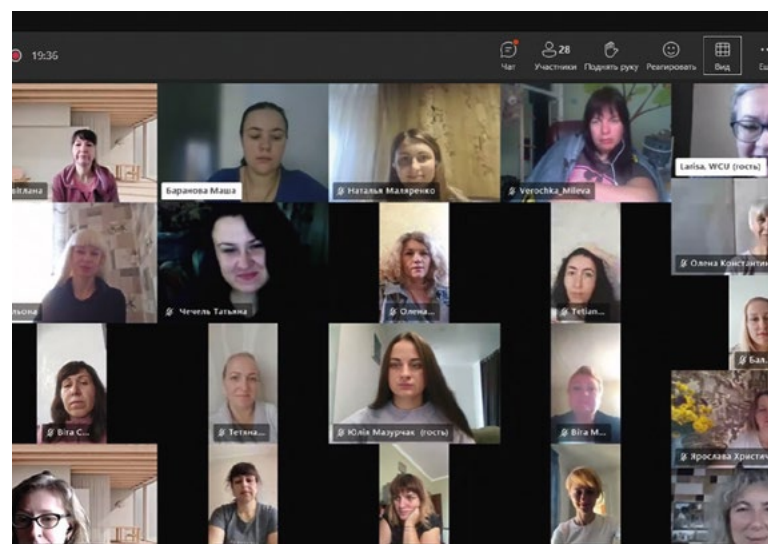
Щиро дякую за надану можливість навчання на проекті та отриманий грант. Завдяки вам здійснилася моя тривала мрія про отримання нової професії. Це моя перша отримана підтримка ❤️. Щиро дякую 😊🙏

(Алена Сімоненко)

Доброго ранку ❤️
Щиро дякую ЖКУ за надану допомогу, за можливість, за дуже цінні знання, за натхнення 🧠❤️ Всім учасникам групи бажаю ніколи не опускати руки, ні при яких обставинах. Миру всім 🙏 <https://vm.tiktok.com/ZMjxF4j7h/> TikTok (<https://vm.tiktok.com/ZMjxF4j7h/>)
Безмежно дякую Жіночому консорціуму України за нові знання та можливості 🧠❤️🙏

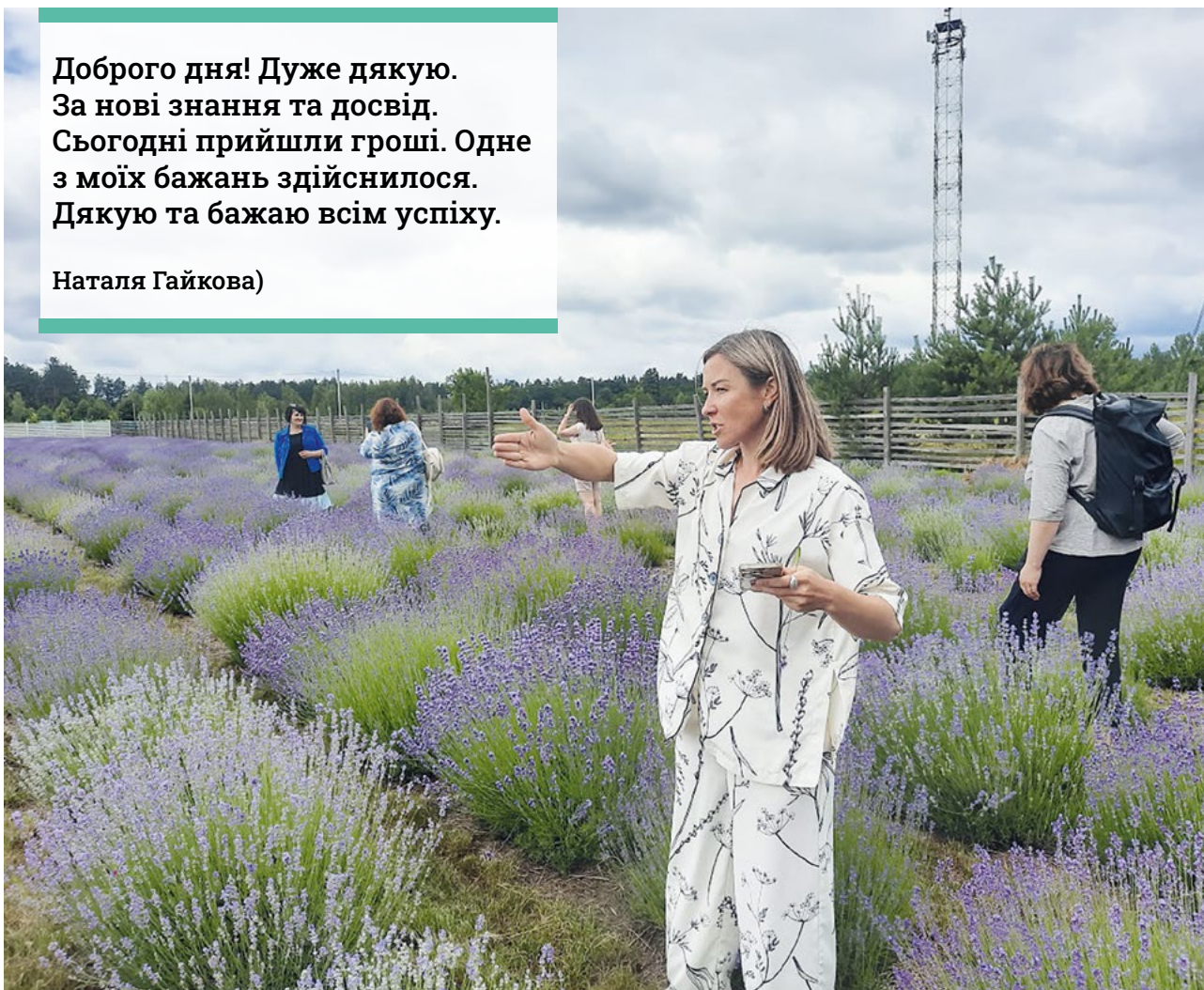
(Любовь Бакляк)

4.2. Грантова програма для жінок

**Доброго дня! Дуже дякую.
За нові знання та досвід.
Сьогодні прийшли гроші. Одне
з моїх бажань здійснилося.
Дякую та бажаю всім успіху.**

Наталя Гайкова)

В умовах сьогодення в Україні грантові ресурси є однією із форм забезпечення діяльності громадських і приватних організацій, культурних і освітніх ініціатив. Але, не маючи достатньо інформації про те, що таке гранти і як їх отримати, пересічні українки і українці вкрай мало користуються цією можливістю.

З огляду на зазначене, важливо інформувати жінок щодо перспектив отримання грантів і шляхів пошуку грантових програм, вчити написанню грантових заявок, алгоритму подання своїх проєктів на конкурс та порядку звітування

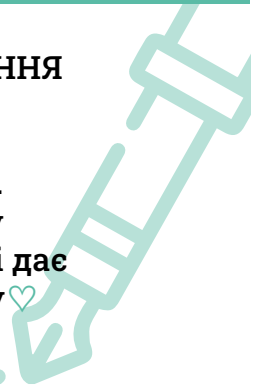
за результатами реалізованих ініціатив. Тому в рамках нашого проєкту всі ці питання були враховані в програмі навчання для жінок, щоб жінки мали повне розуміння того, як можна працювати з грантовою підтримкою.

На підготовку і подачу заявок на отримання гранту було відведено 1 тиждень після навчання. Заявки на грантову підтримку ідей приймалися лише від тих учасниць, які пройшли повний курс навчання. Обробка заявок комісією тривала 1 тиждень.

Для роботи із заявками було створено комісію з команди проєкту і ЖКУ. Оцінка поданих заявок відбувалась згідно розроблених індикаторів, враховуючи оформлення заявки, мету проєкту, завдання, етапи виконання, обґрунтування, результати проєкту, його сталість і бюджет. Комісія могла надавати рекомендації щодо доопрацювання заявки, якщо вона того потребувала.

Дуже дякую і за НАВЧАННЯ (ви так змістовно у такий короткий час навчили і змотивували. І завичайно ж за надану підтримку, це надихає, і дає відчуття, що я все можу

(Аліна Смірнова)

Відбір заявок на надання грантів не був дуже суворим. Крім вищезазначеного, оцінювались:

- приналежність до цільової групи проєкту та регіонів проєкту;
- актуальність і можливість реалізації гранту для подальшого отримання доходу;
- відповідність суми можливостям проєкту (включаючи податки);
- розташування на територіях, що контролюються урядом України;
- готовність працювати разом з менторкою/-ром і звітувати.

За запитами на фінансування отримані заявки розподілились на 3 групи:

- Закупівля обладнання та матеріалів. Таких заявок була переважна більшість.
- Оплата навчання
- Комплексні заявки, що включали витрати на навчання та обладнання.

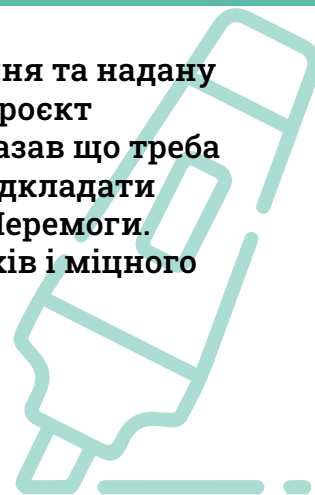
Координаторки/-и регіональних Хабів, а також тренерки/-и проекту стали менторами з імплементації грантових ініціатив. Відповідно до спостережень та відгуків від менторок/-рів, жінки належним чином реалізовували надані їм гранти. Багато з них засвідчили, що завдяки цим грантам вони отримали дуже хороший старт і мотивацію для подальшого розвитку: деякі жінки знайшли додаткові ресурси та отримали більші гранти на підтримку бізнесу (до 250 тис. грн.), деякі відкрили свої студії, кафе, кулінарію, магазини, мовні школи, майстерні. Дехто продовжили навчання та отримали сертифікати підвищення кваліфікації.

Щиро дякую всім учасникам проекту за чудові хвилини спілкування. НАШИМ організаторам за чуйне ставлення, розуміння, увагу до кожного. Дівчаткам-учасницям хочу побажати здійснення всіх мрій. Не зупиняйтеся, постійно працюйте над власним розвитком. Це заорука успіху в житті. Вірю, що ми всі зустрінемося ще не в одному проекті. ДЯКУЮ!!!

(Наталя Понаморева)

Дякую за навчання та надану підтримку. Цей проект змотивував, показав що треба йти вперед, не відкладати життя на після Перемоги. Всім бажаю успіхів і міцного здоров'я.

(Наталя Очередько)

Цікавим результатом грантової програми стало і те, що частина жінок-грантоотримувачок продовжили спілкуватися між собою та командою проекту і після завершення своїх проектних ініціатив. Крім того, вони часто запитували про можливість і надалі брати участь у заходах проекту.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, варто визнати важливість

підтримки жінок, які пройшли навчання, саме через практику надання грантів. Це надало жінкам додаткової впевненості у власних силах, стало поштовхом до реального застосування отриманих знань і навичок, декого мотивувало на подальшу грантову і підприємницьку діяльність. В цілому цей напрямок роботи підтвердив той висновок, що економічна спроможність є невід'ємною складовою уповноваження жінок, що забезпечує жінкам можливості для розвитку свого потенціалу.

Дівчатка, обов'язково йдіть вчитися. Ментори дають таку сильну базу, що мені це дало можливість виграти ще один грант. Поки я ще чекаю виплати від Ерікс. По іншому гранту вже почалося навчання у академії візажу. Хочу сказати ще раз величезне дякую за цей поштовх. І неймовірний заряд енергії.

(Юлія Поздняк)

Щира подяка за покрокове та зрозумілою формою надання потрібної інформації. Особлива подяка за можливість отримати грант. Вже всі закупівлі проведено і все отримано. Йде підготовча робота до активного використання ♡♡. Щаслива була познайомитися і навчитися. Обіймаю серцем ♡. Хай у всіх здійснюються мрії!!! Особливо та, що на всіх єдина. Щиро дякую 😊🙏

(Інна)

Вчитись ніколи не пізно. І мріяти – теж.

І втілювати мрії.

Сьогодні в рамках навчання у Грантовій Школі для жінок побувала у Провансі, навіть не покидаючи межі Київської області.

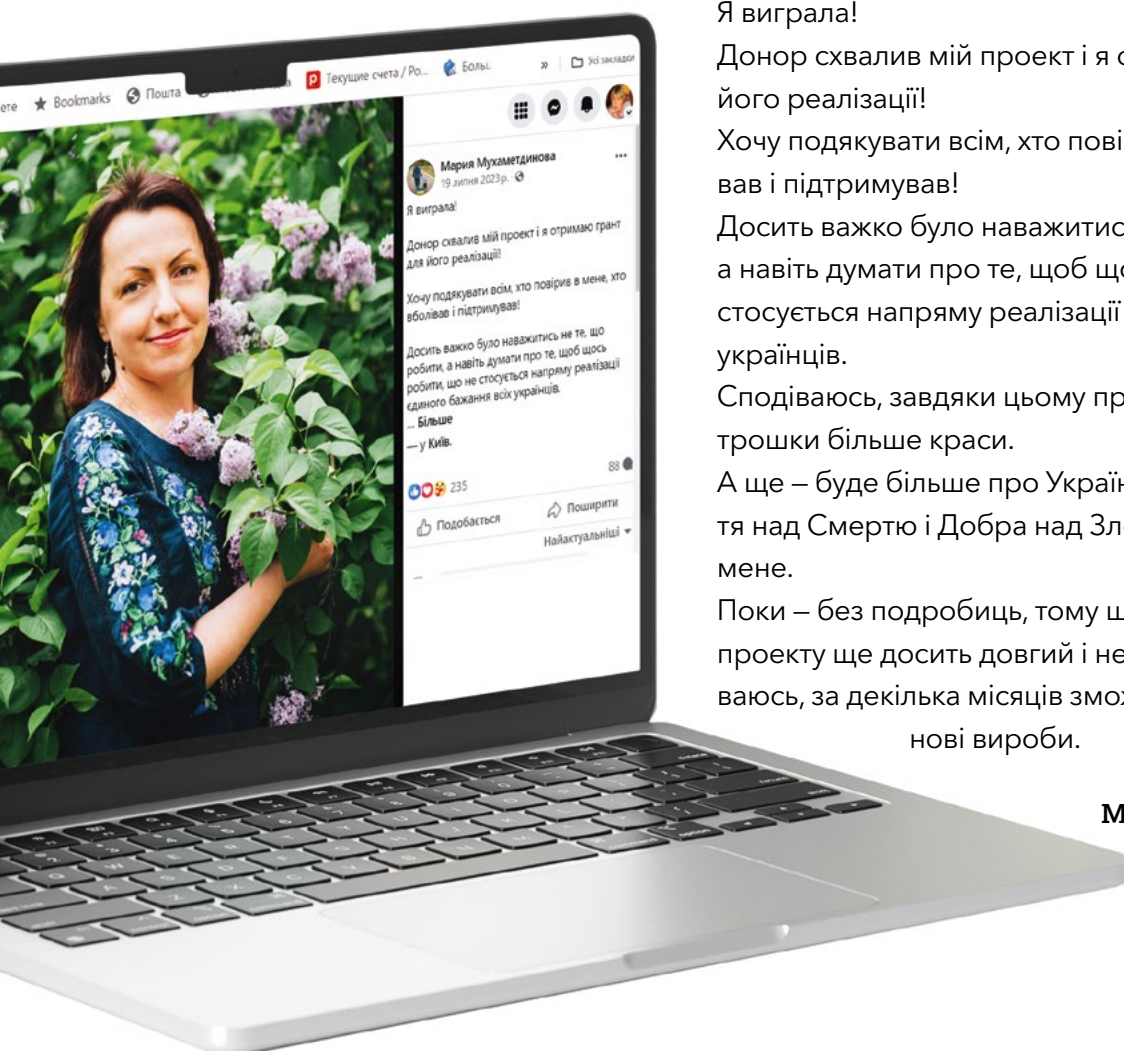
На фото – не просто лаванда. Це – втілена мрія пані Мирослави, яка в прямому сенсі проросла, яка відновилась після окупації і квітне, квітне, квітне. У мене теж є мрія, яка може втілитись завдяки Школі.

Буду подавати заявку. Побажайте мені удачі, будь ласка!

Грантова Школа для жінок 3.0

ГО «Жіночий консорціум України» у співпраці та за підтримки ERIKS Development Partner (Швеція) в рамках проєкту «Допомога, відновлення, відбудова заради дітей та України, про яку вони мріють» запросили до участі у грантовій школі на підтримку соціально-економічної інтеграції.

Марія Мухаметдінова

Я виграла!

Донор схвалив мій проєкт і я отримаю грант для його реалізації!

Хочу подякувати всім, хто повірив в мене, хто вболівав і підтримував!

Досить важко було наважитись не те, що робити, а навіть думати про те, щоб щось робити, що не стосується напряму реалізації єдиного бажання всіх українців.

Сподіваюсь, завдяки цьому проєкту в світі стане трошки більше краси.

А ще – буде більше про Україну. Про перемогу Життя над Смертю і Добра над Злом. І трошечки – про мене.

Поки – без подробиць, тому що шлях для реалізації проєкту ще досить довгий і не дуже простий. Сподіваюсь, за декілька місяців зможу показати свої перші нові вироби.

Марія Мухаметдінова

Хочу висловити свою вдячність ГО «Жіночий консорціум України» за підтримки ERIKS Development Partner (Швеція) за можливість реалізувати свою мрію та допомогу Україні у такий важкий час. Дякую за віру у наших жінок та такий інший вклад у наше майбутнє. Також хочу подякувати всім менторам, що навчали нас, мотивували, давали поради та підтримували. Ви дали нам великий поштовх розвиватись та вдосконалюватися

(Маріанна Белашова)

Сьогодні розповім Вам про грант, який я отримала пройшовши навчання у ГО «Жіночий консорціум України» за підтримки ERIKS development partners .

Це було дуже цікаво та пізнавально. Такий досвід я мала перший раз в житті, і він виявився досить результативним — я отримала підтримку моєї грантової заявки 🌸

На фото зображено матеріал який був закуплений та апробований за допомогою отриманих коштів по гранту.

Що потрібно, щоб мрії здійснювалися?? Мріяти, вірити в свої сили та приймати допомогу від людей, які готові ділитися своїми знаннями, які вміють підтримувати та мотивувати! Ось і здійснилися мої мрії, завдяки Жіночий консорціум України, який проводив навчання написанню грантових заявок! Потрібно було повірити в те, що це реально і результат не змусив себе довго чекати!
Вірте в свої сили та мрійте!

Олена Федоришена

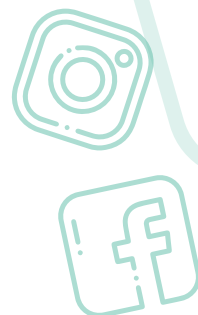
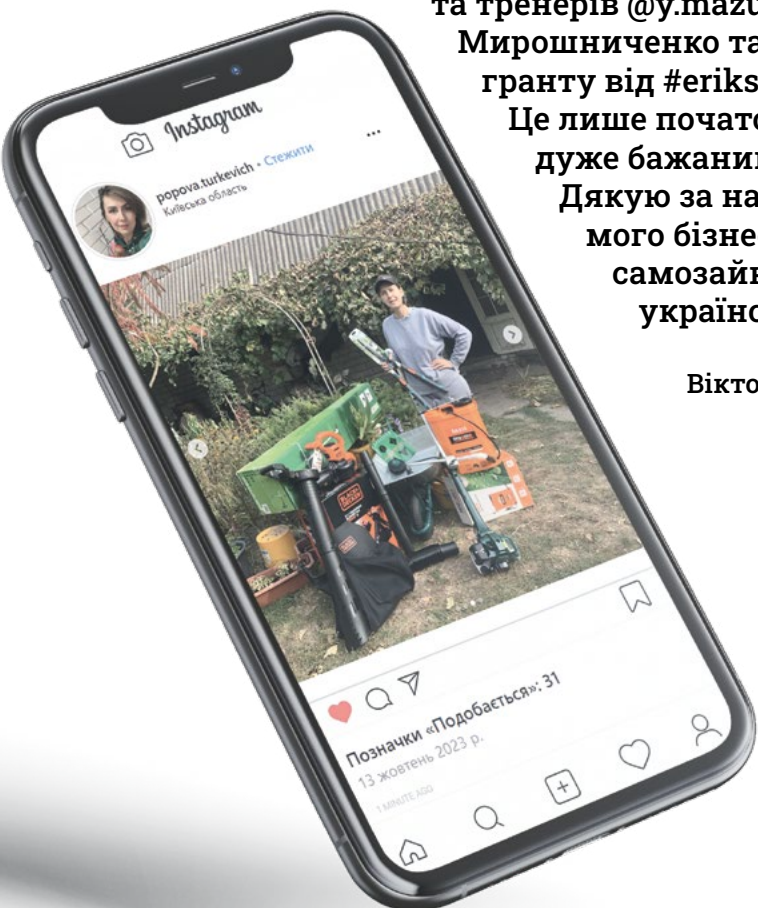
Мій 1-й виграний грант ✨
Сподіваюсь, не останній 😊
Тому, що я жінка, тому, що я психолог,
тому що я хочу! Сьогодні я вже
проводила вебінар саме з нього.
Це грант на ноутбук від Жіночого
консорціума і це саме той ноутбук 📖
Дякую @y.mazurchak, @vika.vasile-
vskaya та Лариса Магдюк за те, що ви
дали набагато більше, ніж гаджет: це
турбота, це віра в тих, хто не боїться
працювати і це класне навчання!
Дівчата, якщо ви правда вірите, в те що
ви можете, тоді стрібайте і дізнавайтесь,
обов'язково вийде.

Аліна Узорова

Ось і настав цей день 😊
Так, все вірно, я придбала обладнання для справи свого
життя, яке обрала ще зі шкільних років 📖
І це все відбулось завдяки навчанню у «Школі для
жінок» від @wcu_children, завдяки підтримці менторів
та тренерів @y.mazurchak @vika.vasilevskaaya Вадим
Мирошниченко та пані Лариса Магдюк, завдяки
гранту від #eriksdevelopmentpartner 📖
Це лише початок, знову... Але, я знаю, що він
дуже бажаний, впевнений та Далі буде 😊
Дякую за надану можливість і підтримку
мого бізнес-плану по розвитку
самозайнятості та майбутнього
українського бізнесу 😊

Вікторія Попова-Тукевич

**Здійснилася частина моєї мрії.
Величезне Дякую «Жіночий Консорціум
України» Та ERICS Development Partner,
Eastern Europe Office (Швеція).
@vika.vasilevskaya @y.mazurchak
Дякую)**

Майстерня готова до роботи!

Тетяна Ходоровська

В травні я мала чудову можливість спробувати себе в абсолютно новому виді діяльності. Тут слід зазначити, що про гранти, їх надання різними організаціями я знала давно, але це було щось далеке та незрозуміле. І тут я стала однією з учениць першої групи Грантової школи для жінок України, яку проводив Жіночий консорціум України у співпраці та за підтримки ERICS Development Partner. Це було надзвичайно.

Час навчання пролетів швидко. Адже від лекторів ми дізналися не лише теоретичні знання, але й покрокові інструменти для написання власної грантової заявки. І, найголовніше, учасниці Грантової школи могли написати власну заявку і подати на розгляд. Коли теорія з практикою йде поруч, то отримуємо надзвичайно успішний досвід.

Неймовірно, але однієї з підтриманих спонсорами грантових заявок, стала моя. І тепер, я маю можливість завершити моє навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка і отримати фах вчителя-дефектолога, вчителя з корекційної освіти, вчителя – реабілітолога за освітньою програмою «Втручання при аутизмі». Що зараз я залюбки і роблю.

Щиро дякую ГО «Жіночий консорціум України» за таку можливість. Щиро дякую викладачам та менторам за чуйність, терпіння та готовність прийти на допомогу.

Слід зазначити, що гранти на здійснення своїх проектів виграли більше 100 жінок. А отже більше 100 жінок отримали чудову можливість реалізувати свої мрії.

Дуже тішуся з того, що я одна з них

Елена Низкая

05 Підтримка та посттравматичне відновлення жінок і дітей та їх участь у відбудові своїх громад

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), як емоційний стан, виник у великої кількості українців/-ок внаслідок травматичних подій війни. Як результат – стійке інтенсивне почуття страху, безпорадності або жаху. Жінки зазвичай страждають від ПТСР вдвічі частіше.

В цілому ж кількість пацієток/-ів із встановленим діагнозом ПТСР в Україні зростає [7]. При цьому потрібно визнати, що психіка як дорослих, так і особливо дітей, має величезні резерви для відновлення і саморегуляції. Завдяки підтримці рідних та, за потреби, психологічної підтримки фахівців, людина може повернутися до норми після травмуючого досвіду.

Виходячи з цього, проектом було організовано системну підтримку жінок і дітей для їх посттравматичного відновлення.

5.1. Телефонна лінія соціально-психологічної підтримки

В межах проєкту нами надавались рекомендації та інформація щодо соціально-психологічних аспектів життя людини для сімей, жінок і дітей у різних форматах:

- телефонні консультації,
- відео-консультації,
- виїзні консультації в громадах (в рамках поїздок багатопрофільних мобільних гуманітарних бригад),

консультації під час зустрічей, тренінгів, вебінарів та семінарів проєкту. На виїзних консультаціях та консультаціях під час заходів проєкту поширювались контакти гарячої телефонної лінії соціально-психологічної підтримки як можливості оперативної допомоги, що важливо у кризових ситуаціях, коли потрібні доступні, прості та ефективні рішення.

Діяльності гарячої телефонної лінії в межах проєкту надавалась особлива увага, адже саме телефонні консультації вимагають високого професіоналізму, належного рівня експертизи у темі консультацій і проєкту в цілому, вміння вести процес телефонного консультування, оскільки це потребує володіння відповідною етикою і техніками.

З метою розширення можливостей охоплення цим сервісом більшої кількості бенефіціарів було додатково застосовано формат відео-консультацій, записи яких, починаючи з серпня 2022 року, щотижня розміщувались на ресурсах ЖКУ. Кількість їх переглядів та вподобайок дозволяє зробити висновок про те, що вони користувались популярністю серед цільової групи.

Гаряча лінія соціо-психологічної підтримки:

Питання, з якими бенефіціари найчастіше зверталися за консультаціями до гарячої лінії:

робота з фактичним станом –
40%;

психосоціальна підтримка –
28%;

адаптація / робота із страхом, триво відносини з іншими (конфлікти) –
11%;

пошук потрібної інформації –
7%;

стабілізація і робота із втратою –
3%.

Діяльність у цьому компоненті забезпечували дві штатні психологині та координаторка психологічної програми.

Телефон гарячої лінії, окрім розміщення на ресурсах ЖКУ у Фейсбуці, анонсувався під час проведення заходів проекту, у повідомленнях щодо цих заходів, а також регулярно (двічі на місяць) в межах комунікаційної кампанії проекту

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, варто підкреслити

важливість наскрізного підтримуючого ефекту роботи служби соціально-психологічної підтримки. Впродовж всього часу проекту в воюючій країні та у цільовій групі зокрема виникало таке різноманіття ситуацій, що потребували розради, підтримки, роз'яснення, емпатії, що неможливо передбачити за жодних інших обставин. Завдяки діяльності лінії соціально-психологічної підтримки проект посилював спроможність жінок, сімей, дітей протистояти цим різноманітним життєвим викликам.

5.2. Підтримка спільних ініціатив у громадах

Під спільними ініціативами в громадах в межах нашого проєкту мались на увазі об'єднувачі заходи для різних груп населення громади. Ці спільні ініціативи були покликані формувати соціальну згуртованість, відчуття причетності до життя в громаді, незалежно від того, до якої групи людина належить. Це важливо і для внутрішньо переміщених осіб, і для тих, хто представляє приймаючу громаду, оскільки відмінності між людьми часто їх віддаляють та викликають соціальне напруження.

Підтримка спільних ініціатив у громадах

тематичні зустрічі

спільні святкові заходи

ТОЛОКИ

Таким чином в наш проєкт були включені заходи щодо попередження відчуження, нерівності та ізоляції, що можуть виникати на тлі пов'язаного з війною масового переселення людей. Такими стали комплексні тематичні заходи для сімей з дітьми, як об'єднавчі для різних груп населення ініціативи, що проводились в основному з нагоди традиційно важливих дат, як-то день Святого Миколая, День захисту дітей, Міжнародний жіночий день тощо. Деякі заходи проходили синхронно в регіональних Хаббах і тоді команди Хабхів підтримували одна одну ідеями і сценаріями заходів. А частина заходів була проведена на запит конкретних громад / партнерів проєкту на запропоновані ними теми. Так, серед проведеного були:

- Пізнавально-розважальний захід «Свято святого Миколая»
- Дитяча толока та фестиваль «Миру – ТАК»
- «Весна дитячих мрій»
- «Весняний ранч сучасної жінки»
- Акція «Дарую книгу бібліотеці»
- «Сімейна толока»
- Захід – номінування на конкурс «Жінки Києва: вплив і лідерство» в рамках Столичного тижня рівності.

Ці та багато інших тематичних заходів регіональних Хабхів часто проводились із залученням партнерів з місцевої влади, оскільки були масовими та передбачали охоплення великих груп населення. Таким чином спільність ініціатив проявлялась і в об'єднанні зусиль різних сторін. Це робило проєкт більш видимим, впізнаваним і надійним. Сформована у такий спосіб атмосфера довіри сприяла тому, що бенефіціари дійсно могли відволіктись від щоденних негараздів та отримати позитивні емоції.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проєкту на досягнення загальної мети, хотілось би відзначити, що у такий

спосіб ми намагалися створювати дуже потрібне для кожної/-го з нас відчуття причетності, «психологічного заземлення», нагадування про традиції мирного часу. Не дивлячись на події, що відбуваються навколо, люди мають мати можливості для дозвілля, об'єднання навколо справ, що дозволяють порадіти, або просто відволіктись. Адже саме через приємні спільні події люди краще йдуть на контакт одне з одним, знайомляться і формують соціальні зв'язки. Відновлюючись у такий спосіб, люди стають більш налаштованими на те, щоб займатись і суспільно корисними справами, включатись у процеси відбудови своїх громад.

5.3. Тренінгова програма для підлітків

Підлітковий вік – це перехідний період росту і розвитку між дитинством і дорослим життям. Формально потрапляючи до дитячого віку, цей період охоплює фізичні, психологічні, соціальні та моральні аспекти дорослішання. Дослідження стверджують, що більше ніж будь-коли ще, підлітки мають надзвичайну вбудовану стійкість, яка проявляється в їхній винятковій здатності долати кризи та знаходити щось позитивне в негативних подіях. Зазвичай підлітки повністю оговтуються від поганого настрою приблизно вдвічі швидше, ніж це потрібно дорослим. Однак, незважаючи на цю стійкість, для деяких підлітків ці роки є більш стресовими - частково через умови та обмеження, які часто супроводжують цей період життя.

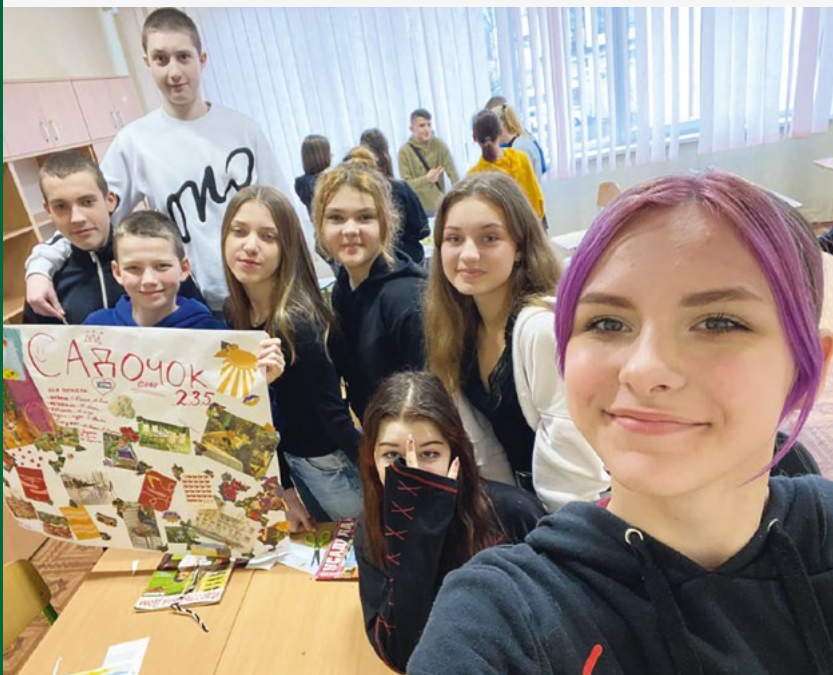
Війна в Україні не могла не позначитися на житті підлітків. Виходячи з тих міркувань, що в цей період підлітки продовжують активний пошук себе, свого міс-

ця і ролі, проєкт зосередив свою увагу на цій цільовій групі не лише як на перспективній, а як на чутливій до всіх подій, що відбуваються.

Маючи одним з основних напрямків своєї роботи захист прав дитини, ЖКУ активно працював з підлітками впродовж останніх 10-и років. Проведеними школами з прав дитини, підготовкою дітьми звітів щодо дотримання прав дитини в Україні було охоплено чимало підлітків, зокрема тих, які зазнали впливу війни ще від 2014 року. Водночас останні роки, починаючи з пандемічних обмежень, привнесли обмеження у цю діяльність. Але проєктом було передбачено відновлення роботи, що стосувалась захисту і просування прав дитини, зокрема, права дитини на участь, яке не мало би бути скомпрометованим жодними обставинами, у тому числі війною. З огляду на це нами була ініційована тренінгова програма для підлітків.

Залучення підлітків до участі у програмі відбувалось через інформаційні ресурси ЖКУ, в інформаційній групі проєкту та на особистих ресурсах тренерок/-ів, де було розміщено оголошення з реєстраційною формою на участь у тренінговій та грантовій школі для підлітків.

Перша тренінгова програма для підлітків (10-18 років) була проведена у червні

2023 року.

Впродовж двох тижнів на установчу сесію зареєструвалося

194 особи.

82 дітими (24 хлопці, 58 дівчат) пройшли навчання та отримали сертифікати.

Тренінгова програма для підлітків і міні гранти для дитячих ініціатив в громадах

Інформування дітей про їхнє право дитини бути заслуханою та право брати участь у житті громади

Планування та реалізація ініціатив

Виявлення підлітками актуальних потреб, пов'язаних як із власними інтересами, так і з розвитком громади

Розбудова розвиваючого середовища на базі навчальних закладів

Створення інклюзивних просторів для дітей різного віку

Навчання в першій онлайн-тренінговій програмі для підлітків складалося з 4-х днів онлайн-тренінгу, групових та індивідуальних консультацій на запит. При цьому були розглянуті такі теми:

- **Як визначити (актуалізувати) свої мрії.** Мета – сформулювати розуміння своїх бажань, мрій і потреб, побачити відмінності між ними
- **Як писати грантову заявку.** Мета – навчитись доступно, конкретно і зрозуміло викладати свої ідеї у форматі аплікаційної форми / грантової заявки
- **Як презентувати свій проєкт.** Мета – навчитись переконливо доносити важливу інформацію до різних груп людей.

Для проведення онлайн-тренінгу було обрано комунікаційний майданчик TEAMS. Весь навчальний процес був записаний і збережений для подальшого використання. Кожен / кожна учасник/-ця отримав/-ла повний пакет роздаткових матеріалів, презентації та запис всіх ефірів.

Генеральна ідея другої тренінгової програми для підлітків полягала у тому, що, згідно ст. 12 Конвенції ООН про права дитини, «...діти мають право брати участь у процесі прийняття рішень, які можуть мати значення для їхнього життя, і впливати на рішення, які приймаються щодо них – у сім'ї, школі чи громаді» [8]. Відповідно, нами було розроблено навчальну програму, яка складалася з 4-х тренінгів для тренерів і 3-х тренінгів для підлітків.

Друга тренінгова програма для підлітків включала такі теми:

- **Розуміння процесів «участь дитини».** Мета – підвищити знання про право дитини бути заслуханою та право брати участь, розуміння стандартів етичної участі;
- **Генерування ідей для підліткових ініціатив, визначення пріоритетів.** Мета – виявлення підлітками актуальних потреб, пов'язаних як із власними інтересами, так і з розвитком громади;
- **Планування та реалізація ініціатив.** Мета – оформлення найбільш цікавих ідей підлітків в повноцінні проєктні заявки.

Участь у тренінгах взяли підлітки із загальноосвітніх закладів, з якими були укладені партнерські угоди, а також підлітки, які були залучені до діяльності громадських організацій в цільових областях проєкту.

Тривалість тренінгів – по 3 години кожен.

Після проведення навчання з метою остаточного укладання проєктів підліткових ініціатив було проведено діалогові зустрічі з підлітками. Такі ж діалогові зустрічі були проведені після офіційного представлення комісії драфту проєктів та отримання рекомендацій для доопрацювання заявок.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проєкту на досягнення загальної мети, ми відзначили його корисність у тому, щоб забезпечувати дотримання прав дитини і в умовах воєнного часу. Крім того, важливо відчувати суспільні настрої різних поколінь та бачити перспективи щодо відновлення та відбудови України з точки зору соціального досвіду підлітків. Є підстави стверджувати, що для підлітків характерною залишається віра в майбутнє, а, отже, у відновлення України, в якому підлітки і молодь будуть брати активну участь.

5.4. Міні-гранти для підліткових ініціатив в громадах

Для оформлення підліткових ініціатив проектом було розроблену спеціальну спрощену форму грантової заявки, яка дозволяла розкрити ідею, способи її реалізації, цільову групу, інших залучених осіб тощо.

Від початку грантової програми для підлітків було прийнято рішення дотриматись принципу «Ніякого конкурсу серед заявок!». Водночас, всі заявки розглядалися на предмет конкретності проектної ідеї. Відповідно, було створено комісію з членства команди проекту та ЖКУ, що вивчали отримані заявки та остаточно погоджувала алгоритм реалізації підліткового проекту.

Підтримані підліткові проекти стосувались навчання, проведення розвиваючих заходів, придбання обладнання. В той же час суспільний ефект (вплив на громаду) мали всі підтримані заявки, оскільки сама презентація ініціативи підлітком перед своїми однолітками, розповідь про можливості розробки власних проектів, залучення коштів на їх реалізацію слід розглядати як популяризацію громадської активності та є в інтересах всієї громади.

Найчастіше підліткові ініціативи передбачали придбання різноманітних матеріалів для проведення майстер-класів для дітей, музичних інструментів для концертів, спортивного знаряддя для спортивних заходів у громадах, клубах, школах.

За результатами першої тренінгової програми 58 дітей подали заявки, а фінансово проект підтримав

48 пропозицій,
з яких 13 від хлопців,
35 від дівчат.

Решта непідтриманих заявок були або заявками-мріями, які неможливо було реалізувати, або зосереджувалися на придбанні обладнання для бізнесу.

Супровід реалізації підліткових ініціатив відбувався командою регіональних Хабів через менторство – починаючи від здійснення закупівель, завершуючи отриманням зворотного зв'язку від грантоотримувачок/-чів. Для роботи менторів/-ок було забезпечено окремий інструктаж від проекту щодо алгоритму їх взаємодії з підлітками.

Окремо створювався план втілення кожної підтриманої підліткової ініціативи, що включав перелік заходів проекту, терміни їх проведення, зазначення статей витрат, порядок звітності. План втілення заповнювався і контролювався ментором/-кою, та слугував інструментом відстеження прогресу та збору необхідної звітності.

В результаті другої тренінгової програми підлітки мали підготувати проекти, які стосувалися б одночасно як їхніх, так і громадських інтересів, а також могли би бути цікавими іншим їхнім ровесникам у громаді.

Об'єднавчою тематикою підтриманих підліткових ініціатив стали:

- Розбудова розвиваючого середовища на базі навчальних закладів;
- Ігрові інструменти, які формують різноманітні життєві навички;
- Створення інклюзивних просторів для дітей різного віку.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, варте уваги свідоме і раціональне планування, що спостерігалось у більшості підлітків-учасниць/-ків грантової програми. Акцент, який вони робили навіть у проектах різного характеру дозволяв, є підтвердженням можливості розбудови середовища, в якому підлітки і молодь будуть активними і повноцінними учасницями/-ками, які розуміють важливість поєднання власних і суспільних потреб. А той факт, що вже на цьому етапі підлітки беруть участь у проектах та займаються залученням ресурсів у громади, є реальним підтвердженням цих висновків.

06 Партнерство у посиленні участі жінок і дітей у процесах післявоєнної відбудови громад

В межах проекту ми розглядали партнерство як добровільну взаємодію з різними сторонами з метою спільного вирішення завдань і отримання більшої кількості переваг. З одного боку, це підсилювало нашу діяльність об'єднанням зусиль з колегами з інших структур, з іншого боку – залишало за нами самостійність у прийнятті рішень для реалізації завдань нашого проекту.

Партнерство дозволяло нам спільно формувати базу даних щодо цільової групи проєкту, організовувати заходи, забезпечувати легітимність, безпеку та належні етичні стандарти до проваджуваної підтримки.

Коло партнерів, розбудоване нами в межах проєкту, включало:

- керівництво сфери соціального захисту обласного рівня;
- представництво органів місцевої влади – громад, в яких проводились заходи;
- місцеві та національного рівня громадські організації;
- місцевий громадський актив, ініціативні групи, переважно – жіночі;
- колеги з інших проєктів міжнародної технічної допомоги, які мали напрацьовані зв'язки та досвід на рівні громад в аналогічному напрямку діяльності;
- комунальні та інші ініціативи, які реалізовувалися в цільових областях проєкту.

Корисним також був попередній позитивний досвід співпраці з вищезазначеними стейкхолдерами, сталість і спадковість у співпраці, яка лише посилилась в умовах війни. Пошук партнерств також актуалізувався з огляду на потребу мати важливий для сучасної України ресурс – укриття, в яких можна було проводити заходи з міркувань безпеки.

Партнерство у посиленні участі жінок і дітей у процесах післявоєнної відбудови громад

керівництво сфери соціального захисту обласного рівня

представництво органів місцевої влади – громад, в яких проваджувалися заходи

місцеві та національного рівня громадські організації

місцевий громадський актив, ініціативні групи, переважно – жіночі

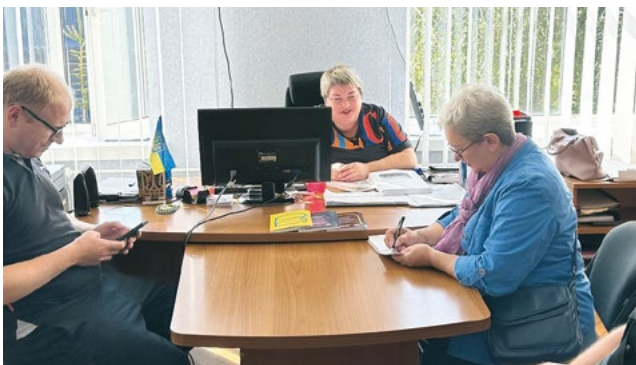
колеги з інших проектів міжнародної технічної допомоги, які мали напрацьовані зв'язки та досвід на рівні громад в аналогічному напрямку діяльності

Процеси післявоєнної відбудови стануть новим для України досвідом, але, оскільки відбудова ініціюється вже сьогодні, напрацьовані партнерства дозволяють наразі і на майбутнє залучати жінок і дітей (підлітків) до відновлення і посилювати їхній вплив у цьому. В першу чергу це відбувається завдяки тому, що тренінгові і грантові програми для жінок і дітей як цільової групи стали для них нагодою:

- сформувати впевненість у власних силах;
- отримати знання, необхідні для пошуку себе в різних сферах реалізації;
- спробувати свої навички як активної людини, від якої залежить її життя;
- відчутти себе частиною спільноти;
- об'єднуватися в своїх ініціативах;
- відновитись у психоемоційному плані.

Партнерство у посиленні участі дітей у процесах післявоєнної відбудови громад слід розглядати як результат співпраці між проектом, ЖКУ і громадськими організаціями, які працюють з дітьми та закладами освіти. Проект продемонстрував потребу і можливість розглядати підлітків як повноцінних учасників/-ць процесів розбудови середовища, дружнього до їх інтересів. Це дозволить у подальшому мати молодь, сповнену людської гідності та свідомої громадянської позиції, що важливо у процесах демократичного та інклюзивного відновлення України.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проекту на досягнення загальної мети, необхідно визнати надзвичайну цінність партнерств і комунікацій, що відкривають доступ до цільової групи та дозволяють досягати цілей проекту. Партнерства – це ресурс, який є не менш важливим, ніж експертність команди проекту у тематиці діяльності що втілюється. Не менш значимою є розбудова партнерств з різними стейкхолдерами, оскільки це дозволяє проводити перехресну ідентифікацію цільової групи, формувати більшу довіру з її боку і вищу результативність всієї роботи.

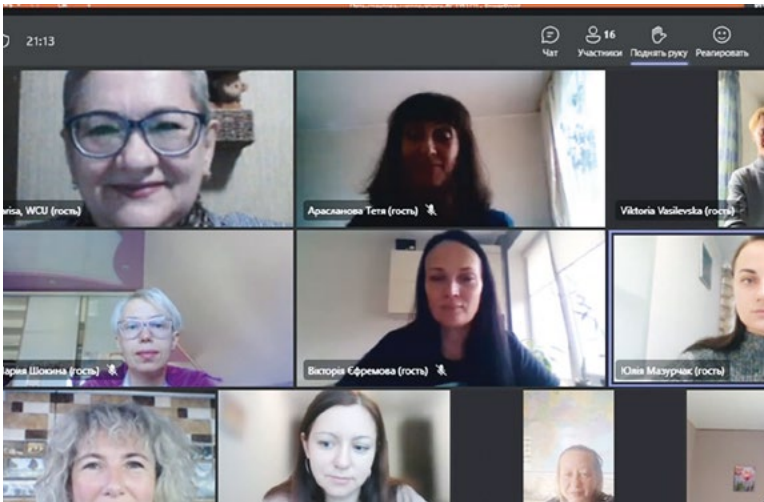
6.1. Навчальні програми (тренінги для тренерів, вебінари для партнерів) та залучення волонтерів

Оскільки проект охоплював одночасно кілька різноманітних напрямків роботи на рівні кількох регіонів України, важливим було мати узгоджене розуміння кожною командою Хабу своїх цілей і завдань. Для цього необхідно було синхронізувати рівень знань по кожному питанню, посилити спроможність всієї команди у різних напрямках діяльності проекту з урахуванням нового досвіду війни. Це потребувало навчання, обміну практиками, організації спільних заходів.

Тому одним із завдань нашого проекту стало проведення навчання для експертів/-ів проекту, представництва з мережі ЖКУ за тематикою проекту. Зрештою, була зібрана та навчена сильна та віддана проекту команда з 20 висококваліфікованих та досвідчених спеціалісток/-ів, які працювали за укладеними угодами, та кількох експертів/-ок за сумісництвом, а також волонтерок/-ів, які активно брали участь у заходах.

Окрім того, за час проекту було проведені онлайн-тренінги для спеціалісток/-ів з безпеки, методології, оформлення грантів та менторства, які в подальшому були залучені до заходів проекту, зокрема, для проведення навчання цільових груп.

Окрім пройденого навчання, ці тренерки/-ри у подальшому мали цілу серію онлайн-зустрічей у форматі обміну досвідом з метою посилення одне одного у менторінгу підліткових проєктів.

Окремої уваги потребувала діяльність з підвищення обізнаності щодо важливості участі жінок і дітей у процесах відновлення та відбудови України, що стало наскрізною темою проєкту. Важливо було підвищити спроможність у цих питаннях і команди проєкту, і експертів/-тків мережі ЖКУ, і зацікавлених партнерів проєкту (з державних інституцій, громадських організацій). Відповідно, було організовано навчання, яке відбувалось у форматі вебінарів. Темі цих вебінарів включали питання:

- Жіноче лідерство: актуальність, особливості, мережування в умовах війни
- Емоційне вигорання жінок у період війни
- Кризові комунікації. Як взаємодіяти з аудиторією в період війни
- Професійне вигорання у команді: як бути ефективними під час війни
- Мережування громадських та волонтерських організацій
- Можливості та гранти для жінок у період війни
- Маркетингові стратегії для бізнесу
- Методологія проведення грантових шкіл для жінок, підлітків та молоді.

Для підготовки тренерок/-ів, які у подальшому мали працювати з підлітками, передбачалась окрема навчальна програма, присвячена участі дітей у програмах відбудови громад. До цієї діяльності були залучені як членкині/-и команди проєкту, так і запрошені тренерки/-и, які працювали у сфері прав дитини. Навчальна програма тренінгу для тренерок/-ів за цим напрямком включала такі теми:

- Розуміння принципу «участь дітей»
- Вміння визначати пріоритети
- Робота з оформлення ідей в проєктні ініціативи

На додаток також варто згадати такий незапланований результат проєкту у площині навчання, як запит навчатися у нас від партнерів, які, здавалося б, займались зовсім іншою діяльністю. Так, завдяки системному висвітленню нами проєкту на інтернет-ресурсах до ЖКУ звернулась Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східне партнерство (УНП ФГС СхП), членом якого є ЖКУ, із замовленням на навчання навичкам психологічної самопідтримки для громадських активістів/-ок. Адже громадські організації, які активно зайнялись наданням

допомоги своїм цільовим групам з початку повномасштабного вторгнення, у більшості випадків стали настільки затребуваними та залученими у цю роботу, що вже самі почали потребувати допомоги, ризикуючи професійним вигоранням. У відповідь на це командою проекту було розроблено програму вебінару для всіх зацікавлених громадських організацій включно із організаціями-членами УНП ФГС СхП, на платформі якого це було проведено. Таким чином вебінар-практикум «Психологічна підтримка та допомога в командах громадських організацій, проєктів» став одним із додаткових заходів нашого проєкту. Його мета полягала у навчанні навичкам надання першої психологічної підтримки команд громадських організацій, проєктів, волонтерів, працюючих в умовах інтенсивної допомоги громадянам/-кам під час повномасштабного вторгнення агресора в Україну.

Окремою складовою у роботі проєкту слід визначити залучення волонтерів до заходів проєкту, без чого складно уявити можливість реалізації всього обсягу роботи. Добровільна та безкорислива допомога з їх боку була необхідною у різноманітних заходах – при дистрибуції гуманітарних наборів, проведенні заходів для сімей з дітьми, в організації нашої роботи на місцях в громадах, адже волонтерською слід вважати і діяльність з боку місцевого активу, який сприяв нам у виїзних ініціативах. Для відзначення внеску волонтерок/-ів проєктом з нагоди Дня волонтера було проведено урочистий захід у всіх регіональних Хабах. Крім відзначення волонтерок/-ів, на цьому заході було пропрацьовано корисні для волонтерства навички, посилено мотивацію новачків до цієї діяльності та налагоджено мережування задля подальших спільних дій.

ВПЛИВ

Аналізуючи вплив цього напрямку діяльності проєкту на досягнення загальної мети, варто зауважити про важливість поширення знань, напрацювань і досвіду проєкту, адже тим самим формується експертне середовище, яке буде і далі поширювати продукти проєкту, забезпечуючи його сталість. Окрім того, іміджева складова цієї діяльності посилює організацію в цілому, сприяє залученню нових кадрів, справляє гарний репутаційний вплив на весь проєкт.

6.2. Розробка та опрацювання методологічного інструментарію стосовно участі жінок та дітей

Розробці методологічного інструментарію стосовно участі жінок та дітей проектом було присвячено окрему увагу. З одного боку, формально участь кожної людини у прийнятті рішень, які стосуються її життя і інтересів, є визначеною у нормативно-правовій базі України, але з іншого боку, - практик ефективної участі бракує. Особливо на праві участі позначився введений воєнний стан, і централізація прийняття рішень стала нормою на всіх рівнях влади. Водночас, успішні практики у цій царині накопичувались впродовж всього часу незалежності України. При цьому основні бар'єри для участі жінок і дітей часто мають свої корені у ще більш давньому стереотипному сприйнятті цієї групи, у першу чергу, як об'єктів опіки, позбавлених бажання і готовності бути активними учасницями/-ками суспільних процесів.

Апробація методологічного інструментарію відбувалася гнучко – впродовж втілення цього напрямку роботи ми проводили регулярний моніторинг із отримання зворотного зв'язку від грантерок/-ів, координаторок Хабів, що дозволяло кожен наступний етап планувати із врахуванням вивчених уроків. У цьому сенсі реалізація всієї програми у 2 етапи (відповідно, у перший, і другий рік проекту) стала обґрунтованим і ефективним рішенням, оскільки досвід, отриманий на першому етапі, дозволив коригувати другий етап, пом'якшуючи виявлені ризики. Тому другий етап пройшов більш організовано, з повним дотриманням пріоритетів проекту та більш передбачувано як для грантерок/-ів, так і для нас, організаторів цього процесу.

Отже, методологічний інструментарій нашого проекту стосовно участі жінок і дітей включав:

- Загальну концепцію роботи проекту у питаннях участі жінок і дітей
- Програму тренінгів
- Графік проведення тренінгів
- Аплікаційну форму - заявку на отримання гранту для реалізації проектів
- Графік підготовки, подачі та розгляду аплікаційних форм
- Графік імплементації проектів грантерами
- Порядок звітування за результатами грантових проектів (анкета для учасниць/-ків грантової програми, опублікування життєвих історій грантерок/-ів).

07 Адміністрування громадських проєктів у воєнний період (підходи, подолання ризиків в кризових ситуаціях)

Багатопрофільний комплексний проєкт тривалістю у 2 роки, з великим бюджетом, в умовах постійної невизначеності, який є об'єктивним під час війни, вимагав від нас високої організованості, відповідальності і адміністративної дисципліни.

Тому управління проектом відбувалось згідно таким підходам:

- чіткий регламент функцій кожної/-го виконавиці/-ця,
- прикладний характер розпорядчої і виконавчої діяльності,
- дотримання демократичного стилю управління як більш продуктивного у досягненні цілей,
- фокус на процесі і контролі коректного виконання встановлених правил і процедур,
- гнучкість у плануванні, готовність до трансформації завдань, невідкладне реагування на надзвичайні ситуації.

Для ефективності адміністрування нами були застосовані такі інструменти:

- Регулярні онлайн-зустрічі всієї команди проекту
- Комунікація через електронну пошту, створену Телеграм-групу
- Щомісячний описовий звіт від кожного Хабу
- Щомісячний кількісний звіт від кожного Хабу
- Створення хмарного сховища для документації проекту із спільним доступом
- Корпоративні традиції, спрямовані на згуртування і підтримку всередині команди.

Потенційні ризики проєкту були проаналізовані ще на етапі подачі нами заявки на фінансування, а також визначалися під час регулярної звітності донорів. Всі вони впливали як на адміністрування, так і на перебіг проєкту. Зокрема, ризики та заходи з їх мінімізації відображені у таблиці.

Ризик	Мінімізація ризику
Розширення або посилення збройного конфлікту в частині регіонів, на які спрямований проєкт	Усі учасниці/-ки проєкту дотримувались офіційної інформації та правил уряду України
Зменшена доступність до територій – через мінування, руйнування доріг, інші ризики для безпеки в цільових громадах	Усі учасниці/-ки проєкту дотримувались офіційної інформації та правил уряду України, а також навігації з боку місцевих органів влади (зацікавлених сторін)
Питання особистої безпеки персоналу, членкинь/членів мобільних гуманітарних бригад, тренерок/-ів та учасниць/-ків офлайн заходів, волонтерок/-ів – через небезпеки війни, різні вірусні захворювання (включаючи Covid-19), агресивну поведінку з боку цільової групи або інших осіб у громадах	Усі учасниці/-ки проєкту дотримувались офіційної інформації та правил уряду України, а також навігації з боку місцевих органів влади (зацікавлених сторін). 01 липня 2023 року уряд оголосив про скасування карантину через епідемію Covid-19 в країні
Переміщення населення / міграція (ВПО, репатріанти) до / з / всередині громад у цільових областях проєкту. Непередбачувані хвилі повернення ВПО та біженців, які виключені з впливу проєкту та спричинять зміни в атмосфері реалізації проєкту	Усі заходи проєкту були ретельно сплановані з тим, щоб не посилювати сегрегацію між людьми
Відключення електроенергії або проблеми з доступом до Інтернету, нижчий доступ до Інтернету для цільової групи проєкту	Команда працювала у гнучкому часовому та змістовному режимі, використовувала павербанки, Пункти незламності, інші місця з електрогенераторами
Періодична нестача основних товарів у деяких із найбільш постраждалих від війни регіонів, брак основних послуг	Проєкт забезпечував оперативне реагування на надзвичайні ситуації (у Сумському, Херсонському, Запорізькому регіоні, Київській області)
Зміни у фінансовій політиці та інфляція, високий рівень інфляції, а отже, і цін; питання, пов'язані з банківськими системами та переказами коштів	Фінансові менеджери та координатори проєкту стежили за коливаннями та вносили необхідні корективи
Труднощі у співпраці на місцевому рівні – з боку місцевих адміністрацій, громадського активу	Проєкт налагодив успішну комунікацію та співпрацю з місцевою владою, іншими зацікавленими сторонами, що позитивно вплинуло на ефективність проєкту

Виснаження людського ресурсу, плінність кадрів; невідповідність професійного рівня персоналу проєкту для досягнення результатів проєкту; спроможність організаційного менеджменту відповідати викликам та забезпечувати ефективну реалізацію проєкту

Це один з найбільших викликів проєкту. Водночас короткострокові контракти дозволили оцінювати реальну спроможність персоналу і приймати відповідні кадрові рішення. Команді були створені можливості ініціативи «Баланс між роботою і життям» – психологічні консультації, ретрит-пропозиції, заходи, аналогічні для цільової групи проєкту, гнучкий графік роботи, м'яке наставництво, можливість проявляти ініціативу, позитивне та заохочувальне спілкування за допомогою неформальної комунікації

Специфіка фінансування субгрантових програм, якими стали гранти для жінок і підлітків

Залучення додаткових високо фахових фінансових менеджерів

08 Підсумки

Підбиваючи підсумки, хотілось би зазначити, що реалізований проєкт приніс очікувані результати і навіть перевершив деякі з них, а також став цінним досвідом для всієї команди.

Комплексність проєкту, а саме - поєднання різних програм, які надавали підтримку, паралельно з цим уповноважуючи на участь, активність і зміни жінок і підлітків, які потрапили у вразливу ситуацію, стали нашою унікальністю. Поставлені нами цілі і завдання проєкту завдяки ретельному плануванню, гнучкості у реалізації та відповідальності виконавиць/-ців дозволили досягти гарантованого результату. Звичайно, все це не було б можливим без підтримки шведського народу та донорів, які довіряли команді проєкту, здійснювали дружній супровід, надавали допомогу.

У підсумку проєкт, поставивши за мету створення середовища, в якому будуть доступні послуги, засоби та механізми підтримки, відновлення і відбудови для жінок і дітей України, розробив і апробував власну методологію, а результати висвітлив у межах даної публікації.

8.1. ВИСНОВКИ

Реалізований проєкт та аналіз досягнутих результатів дає нам підстави для таких висновків.

1.Комплексність та багатопрофільність проєкту, який включає гуманітарну підтримку, навчальні і грантові програми, соціально-психологічну підтримку – це додаткові можливості для ефективного підходу до розв'язання проблем жінок, сімей, дітей, які потрапили у вразливу ситуацію через повномасштабну війну. Це відповідає сучасному вектору розвитку гуманітарної підтримки та дозволяє досягати більш сталих результатів. Вихід за межі окремих ліній підтримки жінок, сімей, дітей спрямовує об'єднані можливості кожного напрямку діяльності для впливу на сукупну проблему.

2.Проведений аналіз роботи з жінками, сім'ями, дітьми продемонстрував складність цієї роботи у зв'язку з цілою низкою причин, серед яких – трансформації сім'ї, які відбуваються внаслідок війни, надмірна сегментація роботи з сім'ями різними стейкхолдерами, брак комплексних ініціатив по роботі з сім'єю, домінування переважно гуманітарної допомоги у роботі з сім'єю, упереджене ставлення до сім'ї, що перебуває у вразливій ситуації, як до маргіналізованої та позбавленої суб'єктності. Таким чином місце і роль сім'ї, жінок, дітей у впливі на власне життя розглядаються як обмежені. Такий підхід до роботи з сім'ями, жінками, дітьми

закріплює ідеологічну основу пасивності, залежності, абсолютної підпорядкованості зовнішнім обставинам. Водночас, робота з жінками, сім'ями, дітьми, що формує і закріплює у них активну позицію, участь у прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя і інтересів, має стати єдиною парадигмою роботи з цією цільовою групою.

3.Підхід у програмах, що працюють з жінками, сім'ями, дітьми, має спиратися на дотримання та забезпечення прав людини, з увагою до відновлення прав найуразливіших, їх уповноваження з метою надання більшого контролю над власним життям або ситуацією, в якій вони перебувають. При цьому соціальну, психологічну, економічну спроможність жінок, право дітей на участь слід розглядати як обов'язкові орієнтири в межах таких програм. Адже перебуваючи у множинних та багаторівневих зав'язках із суспільством, жінки і діти не мають відчувати свою залежність від інших. Для цього має зазнати змін площина взаємовідносин між ними і тими, хто їх підтримує, – з вертикальних ієрархічних відносин опіки на горизонтальні егалітарні відносини уповноваження. Організована у такий спосіб діяльність дозволяє жінкам, сім'ям, дітям бути краще адаптованими до реалій сьогодення, а жінки, сім'ї і діти стають агентами впливу.

8.2. Рекомендації для громадських та волонтерських організацій

Рекомендації, які витікають з попередньо зроблених висновків для громадських та волонтерських організацій, що працюють з жінками, сім'ями, дітьми, можна розділити на 2 групи:

Рекомендації загального характеру

Місія і роль громадських організацій залишається незмінною, незалежно від того, у якій сфері вони працюють: бути, у першу чергу, воччдогами, які сповіщують владу про загрозу правам людини, або їх порушення. Тому, співпрацюючи із владою, варто звертати її увагу на потребу бути проактивною у пошуку можливостей забезпечувати права своїх громадян/ок, залучаючи, у тому числі, ресурси проєктів. Відповідно, громадські організації мають лобіювати ініціативи, що дозволяють людям, у тому числі тим, які перебувають у вразливій ситуації, залучатися до прийняття рішень, які стосуються їх інтересів та життя. Влада має створювати умови, щоб дізнатися думку людей, а громадськість, у разі потреби, відстоювати це право - бути почутими. Саме у такому симбіозі мають вибудовуватись проєкти.

Рекомендації спеціального характеру:

Ініціативи, спрямовані на жінок, сім'ї, дітей мають охоплювати діяльність з гуманітарної підтримки паралельно із запобіганням узалежненню від неї. Це передбачає роботу з посилення потенціалу людини, розбудови її спроможності самостійно подбати про себе у найближчій перспективі. Жінки і діти, як групи, які мають ризик потрапляння у вразливі ситуації, заслуговують на особливу увагу, адже навіть в умовах стабільності історично піддавалися більшій дискримінації, а отже - позбавлялися можливостей бути спроможними. Наголос у програмах на тому, що ці 2 напрямки роботи - підтримка і уповноваження - є рівноцінно важливими, формує і відповідну суспільну думку, і індивідуальне сприйняття, що створює менше передумов для соціального напруження, яке виникає на тлі допомоги одним за відсутності уваги до інших, хто не потрапляє до категорії вразливих.

8.3. Рекомендації для партнерів з державних та місцевих органів влади

Відповідно до отриманих результатів проєкту для партнерів з державних та місцевих органів влади сформульовані рекомендації можна також розділити на 2 групи:

Рекомендації загального характеру

Представництво влади має прямі обов'язки і відповідальність за реалізацію і дотримання прав людини. Запитання «Чи можемо ми дати людям те, що їм необхідно?» має бути трансформовано на запитання: «Як ми можемо зробити так, щоб задовольнити потреби людей?». У цьому полягає сучасний підхід до доброго врядування (good governance) та гуманітарного реагування. Діяльність влади має бути спрямована на зниження вразливості людей через роботу з найбільш виключеними з суспільства людьми, через підвищення рівня їх участі та розвиток особистісного потенціалу. Для цього мають бути укладені та запроваджені необхідні стратегії, забезпечено необхідні бюджетні асигнування, ефективно надано публічні послуги без дискримінації, забезпечено допомогу в ситуаціях вразливості та залежності.

Рекомендації спеціального характеру:

Патерналістський підхід при наданні допомоги жінкам, сім'ям, дітям має бути змінений на підхід, що уповноважує людину. Це означає взяття до уваги того факту, що різні групи людей стикаються з різними проблемами, а також мають різні причини цих проблем, навіть попри той факт, що всі ми знаходимось в, здавалося б, однакових обставинах. Робота з першопричинами дуже часто передбачає критичне переосмислення стереотипних ролей, зокрема жінок і дітей, які історично перебували у пасивних і вразливих ролях. Тому важливою є робота із зміни їх узалеженого становища. На цьому тлі надання жінкам, сім'ям, дітям послуг з підтримки, що відрізняються від послуг для інших, не суперечить принципу рівності до досягнення рівності результатів. А головними інформантами в управлінських рішеннях щодо жінок, сімей, дітей мають бути самі жінки, сім'ї, діти, що означає потребу їх більшого залучення і участі.

8.4. Виклики, з якими ми зіткнулись в ході реалізації проекту. Вивчені та засвоєні уроки

Реалізація тривалого багатокomпонентного та географічно розгалуженого проекту, який відбувався в умовах високої невизначеності, звичайно супроводжувалась і певними викликами. В першу чергу хотілось би звернути на них увагу як на застереження для тих, хто скористається нашими напрацюваннями.

Умовно всі виклики, з якими ми зіткнулись в ході реалізації проекту, можна розподілити на 3 групи, а саме – ті, що стосувалися:

- контексту, або середовища, в якому реалізовувався проєкт
- технічних та організаційних питань
- кадрового ресурсу проєкту

В меншій мірі ми мали можливість впливати на контекст проєкту, водночас, ми практикували гнучкість у реагуванні на цей виклик. Це означало для нас потребу, маючи постійну комунікацію з усіма регіональними Хабами, відстежувати окрім регулярних, і ситуативні потреби наших бенефіціарок/-ів. Так, у зв'язку з підривом Каховської ГЕС, що позначилось, у першу чергу, на становищі людей з Херсонського регіону, ми змушені були замінити закупівлю гуманітарних наборів для задоволення потреб в регіонах, на придбання і відправку гуманітарних наборів жителям/-кам по-

страждалої Херсонщини. Таким чином, у відповідь на ситуацію було переорієнтовано діяльність всього проєкту. Звичайно, це означало додаткове навантаження на команду офісу проєкту та команду тих, хто оперативно збирали гуманітарні набори, вантажили і відправляли їх у Херсонську область, але готовність до роботи з викликами мобілізувала команду на вирішення цієї позаштатної ситуації.

Технічні та організаційні питання, які потребували вирішення, охоплювали різний спектр проблем. Починали ми з того, що не всі учасниці/-ки онлайн-заходів з цільової групи проєкту мали змогу працювати в онлайн-режимі, у тому числі на платформі TEAMS. Це засмучувало і жінок, і підлітків, які не могли потрапити на заходи. Деякі учасниці/-ки через слабкий інтернет також не могли брати повноцінну участь у навчанні. У відповідь на це ми проводили відеозапис заходів і розсилали його разом з матеріалами всім, хто зареєструвався для участі у заході. Організаційна дисципліна цільової групи проєкту також була різною, і лише завдяки менторінгу на місцевому рівні нам вдалося тримати зв'язок з нашими бенефіціарками/-ами та діяти із дотриманням термінів і зобов'язань перед нами і перед донорами проєкту.

Кадровий ресурс команди проекту час від часу у ході його реалізації зазнавав змін. Ці зміни відбувались за погодженням обох сторін та з метою дотримання обопільних кращих інтересів. Пошук експертів/-ок завжди є непростим питанням, водночас, ми знайшли частину кадрів для проекту безпосередньо з числа своєї цільової групи. Тому варто вести постійну роботу щодо формування кадрового резерву, у тому числі серед осіб, залучених у проектну діяльність у різних ролях, адже це дозволяє їм набувати необхідні для проектного менеджменту навички і бути спроможними включитись у роботу проекту на будь-якому етапі його реалізації.

Команда проєкту

Оксана Москаленко,
голова ГО «Жіночий
консорціум України»,
кураторка напрямку
«Участь дітей в громадах»

Лариса Магдюк,
координаторка-менеджерка
проєкту

Юлія Мазурчак,
координаторка напрямку
«Участь дітей в громадах»,
менторка грантових програм

Вікторія Василевська,
координаторка напрямку
роботи з жінками та
Київського центру підтримки
сімей з дітьми/хабу,
менторка грантових програм

Дзюба Андрій,
координатор Київського
обласного центру підтримки
сімей з дітьми/хабу, ментор
гуманітарної, грошової та
грантових програм

Данілюк Іла,
співкоординатор
Запорізького обласного
центру підтримки сімей
з дітьми/хабу, ментор
грантових програм

Коваленко Наталія,
співкоординаторка
Запорізького обласного
центру підтримки
сімей з дітьми/хабу,
менторка гуманітарної,
грошової та грантових
програм, моніторка
мультидисциплінарної
гуманітарної мобільної
бригади

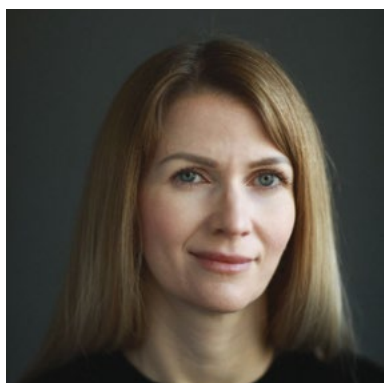
Арасланова Тетяна,
співкоординаторка
Запорізького обласного
центру підтримки сімей
з дітьми/хабу, менторка
гуманітарної, грошової та
грантових програм

Константинова Олена,
координаторка Херсонсько-
Миколаївського
регіонального кластерного
центру підтримки сімей
з дітьми/хабу, менторка
гуманітарної, грошової та
грантових програм

Савельєва Юлія,
координаторка Сумського
обласного центру підтримки
сімей з дітьми/хабу,
менторка гуманітарної,
грошової та грантових
програм

Бурцева Людмила,
кураторка соціо-
психологічної допомоги
для сімей з дітьми, дитяча
психологиня, тренерка
мультидисциплінарної
гуманітарної мобільної
бригади

Анастасія Саража,
менеджерка з питань
гуманітарної допомоги та
оцінки потреб населення

Миколайчук Наталія,
менеджерка з
моніторингу та звітування,
кураторка тренінгових,
гуманітарної, грошової
та грантових програм
та мультидисциплінарної
гуманітарної мобільної
бригади

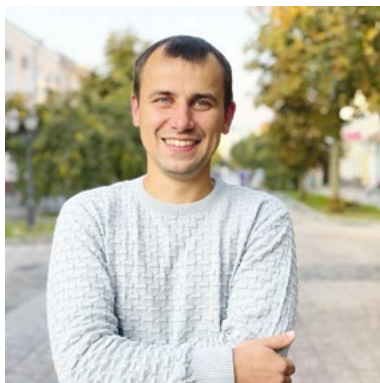
Карайчева Віра,
медіа-менеджерка проекту

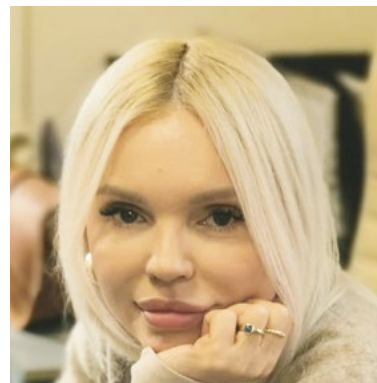
Скиртенко Ігор,
координатор
закупівель гуманітарної
допомоги, менеджер
мультидисциплінарної
гуманітарної мобільної
бригади

Віолетта Точилєнкова,
старша фінансова
менеджерка проекту

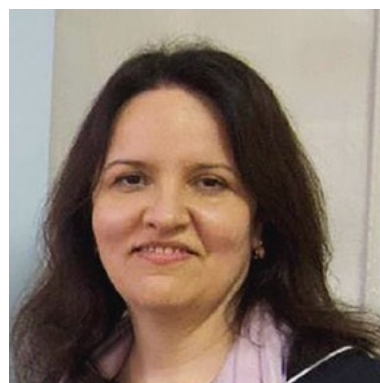
Владислав Діброва,
тренер програми «Участь
дітей в громадах»

Пашко Тетяна,
координаторка лінії соціо-
психологічної допомоги,
кураторка напрямку ПТСР

Валентина Куц,
фінансова кураторка-
бухгалтерка проекту

Григорьєва Тетяна,
кураторка лінії соціо-
психологічної допомоги
та напрямку ПТСР під час
роботи мультидисциплінарної
гуманітарної мобільної
бригади

Список використаних джерел

1. Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2024 (December 2023) // Вебсайт UNOCHA [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-humanitarian-needs-and-response-plan-2024-december-2023-enuk>
2. Право на участь: чек-лист для організацій // Вебресурс про права дитини [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://childrenrights.info/child-participation-check-list/>
3. Надвичайні ситуації: Україна // Вебсайт World Food Programme [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://ru.wfp.org/emergencies/ukraine-emergency>
4. Лібанова Е.М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу / Нац. академія наук України, Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. – Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. – 456 с.
5. Україна через війну «відкотилася» на рівень бідності 2001 року – демограф. 17.10.2023 // Укрінформ [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3775146-ukraina-cerez-vijnu-vidkotilasa-na-riven-bidnosti-2001-roku-demograf.html>
6. Кількість пацієнтів зі встановленим діагнозом ПТСР в Україні зростає. Що треба знати про посттравматичний стресовий розлад // Вебсайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/news/kilkist-pacientiv-zi-vstanovlenim-diagnozom-ptsr-v-ukraini-zrostaе-scho-treba-znati-pro-posttravmatichnij-stresovij-rozlad>
7. FACT SHEET: The right to participation // Вебсайт The Child Protection Hub [Електронне джерело].
- Режим доступу: <https://childhub.org/en/child-protection-online-library/fact-sheet-right-participation>

